

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Zagreb, lipanj 2015.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se sustav i djelovanje civilne zaštite; prava i obveze tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba; osposobljavanje za potrebe sustava civilne zaštite; financiranje civilne zaštite; upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i druga pitanja značajna za sustav civilne zaštite.

(2) Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

(3) Civilna zaštita je od javnog interesa za Republiku Hrvatsku i za sigurnost Republike Hrvatske.

(4) Ovim Zakonom propisuju se ograničenja vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama i pokretninama radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EPG) (SL L 197, 24.7.2012).

Članak 3.

Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- 1) *Aktivnost* je poduzimanje istovrsnih djelovanja koja su usmjerena ostvarenju određenog cilja primjenom mjera civilne zaštite.
- 2) *Aktiviranje* označava postupke pokretanja žurnih službi, operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana.
- 3) *Asanacija animalna* je postupak prikupljanja, zbrinjavanja, uklanjanja i ukopa životinjskih leševa i namirnica životinjskog porijekla.
- 4) *Asanacija humana* je postupak uklanjanja, identifikacije i ukopa posmrtnih ostataka žrtava.
- 5) *Asanacija terena* je skup organiziranih i koordiniranih tehničkih, zdravstvenih i poljoprivrednih mjera i postupaka u cilju uklanjanja izvora širenja društveno opasnih bolesti.
- 6) *Evakuacija* označava premještanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine iz ugroženih objekata ili područja.
- 7) *Izvanredni događaj* označava događaj za čije saniranje je potrebno djelovanje žurnih službi te potencijalno uključivanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.
- 8) *Katastrofa* je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće

- vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.
- 9) *Kemijsko-biološka-radiološka-nuklearna zaštita* (u daljnjem tekstu: KBRN zaštita) je skup organiziranih postupaka koji obuhvaćaju detekciju, uzimanje uzoraka i identifikaciju kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih sredstava i/ili tvari te obilježavanje i dekontaminaciju opasnih područja.
 - 10) *Koordinacija* je usklađivanje djelovanja sudionika sustava civilne zaštite kako bi se ostvarili ciljevi sustava civilne zaštite.
 - 11) *Koordinator na lokaciji* u slučaju velike nesreće i katastrofe je osoba koja koordinira aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite na mjestu intervencije.
 - 12) *Međunarodne aktivnosti pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite* označavaju pružanje žurne međunarodne pomoći, sudjelovanje u međunarodnim programima osposobljavanja i vježbama.
 - 13) *Mobilizacija* je postupak kojim se po nalogu nadležnog tijela obavlja pozivanje, prihvrat i opremanje sudionika sustava civilne zaštite i dovodi ih u spremnost za provođenje zadaća civilne zaštite.
 - 14) *Obrazovanje u sustavu civilne zaštite* je organizirano stjecanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti i provodi se, sukladno posebnim propisima, kao formalno obrazovanje (putem osposobljavanja i usavršavanja, a polaznicima se izdaje javna isprava) i neformalno obrazovanje.
 - 15) *Osposobljavanje u sustavu civilne zaštite* je organizirano stjecanje stručnih znanja i vještina sa svrhom podizanja spremnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana za djelovanje u velikoj nesreći i katastrofi.
 - 16) *Operativne snage sustava civilne zaštite* su sve prikladne i raspoložive sposobnosti i resursi operativnih snaga namijenjeni provođenju mjera civilne zaštite.
 - 17) *Osobna i uzajamna zaštita* je temeljni oblik organiziranja građana za vlastitu zaštitu te pružanje pomoći drugim osobama kojima je zaštita potrebna.
 - 18) *Prevenција* izražava koncept i namjeru potpunog izbjegavanja potencijalnih negativnih utjecaja akcijom koja se unaprijed poduzima.
 - 19) *Pripravnost* je stanje spremnosti operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite za operativno djelovanje.
 - 20) *Procjena rizika* je određivanje kvantitativne i/ili kvalitativne vrijednosti rizika.
 - 21) *Pružanje međunarodne žurne pomoći u civilnoj zaštiti* je upućivanje operativnih snaga sustava civilne zaštite i materijalne pomoći u državu pogođenu velikom nesrećom ili katastrofom koja je zatražila međunarodnu pomoć.
 - 22) *Prva pomoć* je skup postupaka kojima se pomaže ozlijeđenoj ili oboljeloj osobi na mjestu događaja, prije dolaska hitne medicinske službe ili drugih kvalificiranih zdravstvenih djelatnika.
 - 23) *Reagiranjje* označava pružanje usluga u izvanrednim situacijama i pomoć za vrijeme velike nesreće i katastrofe ili odmah po njenom završetku radi spašavanja života, smanjenja utjecaja na zdravlje, javne sigurnosti i zadovoljenja osnovnih dnevnih potreba ugroženih građana.
 - 24) *Rizik* je odnos posljedice nekog događaja i vjerojatnosti njegovog izbijanja.
 - 25) *Rukovođenje* označava aktivnosti planiranja, organiziranja i vođenja operativnih snaga sustava civilne zaštite prema ostvarivanju postavljenih ciljeva (izvršna funkcija upravljanja).
 - 26) *Sklanjanje* je organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te

- komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori).
- 27) *Spašavanje materijalnih i kulturnih dobara* je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode u cilju sprječavanja oštećivanja i/ili uništavanja materijalnih i kulturnih dobara.
 - 28) *Spašavanje stanovništva* je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode u cilju očuvanja života i zdravlja ljudi.
 - 29) *Temeljne operativne snage* u sustavu civilne zaštite su snage koje posjeduju spremnost za žurno i kvalitetno operativno djelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama: operativne snage vatrogastva, Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog Crvenog križa.
 - 30) *Uzbunjivanje i obavješćivanje* je skretanje pozornosti na opasnost korištenjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija u cilju poduzimanja aktivnosti za učinkovitu zaštitu.
 - 31) *Upravljanje* je određivanje temeljnog cilja sustava civilne zaštite, plansko povezivanje dijelova sustava civilne zaštite i njihovih zadaća, mjera i aktivnosti u jedinstvenu cjelinu radi postizanja ciljeva sustava civilne zaštite.
 - 32) *Upravljanje rizicima* označava preventivne i planske aktivnosti usmjerene na umanjivanje ranjivosti i ublažavanje negativnih učinaka rizika.
 - 33) *Velika nesreća* je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika sa posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njenog nastanka.
 - 34) *Zahtjevi sustava civilne zaštite u području prostornog uređenja* označavaju preventivne aktivnosti i mjere koje moraju sadržavati dokumenti prostornog uređenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
 - 35) *Zaštita i spašavanje* označava organizirano provođenje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.
 - 36) *Zaštita od požara* je sustav mjera i radnji utvrđenih posebnim propisima.
 - 37) *Zbrinjavanje* je osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koje se evakuiraju, odnosno premještaju s ugroženog područja.

Članak 4.

- (1) Dan civilne zaštite Republike Hrvatske obilježava se 1. ožujka.
- (2) Dan europskog broja 112 obilježava se 11. veljače.
- (3) Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa obilježava se 13. listopada.

II. SUSTAV CIVILNE ZAŠTITE

Članak 5.

- (1) Sustav civilne zaštite obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) kojima se uređuju prava i obveze sudionika, ustroj i djelovanje svih dijelova sustava civilne zaštite i način povezivanja institucionalnih i funkcionalnih resursa sudionika koji se međusobno nadopunjuju u jedinstvenu cjelinu radi

smanjenja rizika od katastrofa te zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na teritoriju Republike Hrvatske od posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa, otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

(2) Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Djelovanje sustava civilne zaštite

Članak 6.

(1) Sustav civilne zaštite redovno djeluje putem preventivnih i planskih aktivnosti, razvoj i jačanje spremnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(2) Reagiranje operativnih snaga sustava civilne zaštite nastavlja se na djelovanje žurnih službi i redovnih snaga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kada one svojim sposobnostima nisu u mogućnosti spriječiti nastanak i/ili razvoj velike nesreće i katastrofe.

(3) U slučaju kada velika nesreća i/ili katastrofa nadilazi sposobnosti svih sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o traženju i primanju međunarodne pomoći sukladno odredbama ovog Zakona i obvezama Republike Hrvatske preuzetim iz međunarodnih ugovora.

Načela sustava civilne zaštite

Članak 7.

(1) Načela sustava civilne zaštite su opća načela: načelo humanosti i načelo zabrane diskriminacije te načela operativnog djelovanja sustava civilne zaštite: načelo supsidijarnosti, načelo solidarnosti i načelo kontinuiteta djelovanja.

(2) Načelo humanosti ostvaruje se osiguravanjem poštivanja osoba kojima se pruža pomoć, osiguravanjem prava na fizički i mentalni integritet i zaštitom osobnosti.

(3) Prema načelu zabrane diskriminacije u sustavu civilne zaštite pruža se potrebna pomoć svima kojima je potrebna, neovisno o rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

(4) Prema načelu supsidijarnosti odluke i mjere civilne zaštite prvenstveno se donose i provode angažiranjem svih raspoloživih vlastitih resursa i sposobnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja je pogođena velikom nesrećom ili katastrofom.

(5) Prema načelu solidarnosti pogođenoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave upućuje se dodatna pomoć nakon što je angažirala sve svoje raspoložive resurse i sposobnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(6) Prema načelu kontinuiteta djelovanja sudionici i operativne snage u sustavu civilne zaštite nastavljaju izvršavati poslove iz svog djelokruga i u velikim nesrećama i katastrofama.

III. SUDIONICI U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Članak 8.

Mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite provode sljedeći sudionici:

- Vlada Republike Hrvatske
- središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Državna uprava)
- tijela državne uprave i druga državna tijela
- Oružane snage Republike Hrvatske i policija
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vlada Republike Hrvatske

Članak 9.

Vlada Republike Hrvatske rukovodi djelovanjem sudionika u sustavu civilne zaštite u katastrofama uz potporu Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

Članak 10.

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika Državne uprave donosi:

- Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku
- Strategiju smanjenja rizika od katastrofa
- Strategiju razvoja sustava civilne zaštite
- Državni plan djelovanja civilne zaštite.

(2) Državni plan djelovanja civilne zaštite usklađuje se s Planom obrane Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na otklanjanje posljedica ratnog razaranja.

Članak 11.

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika Državne uprave, kada je Republika Hrvatska pogođena katastrofom donosi odluku o traženju i primanju međunarodne pomoći te odluku o pružanju pomoći drugim državama kada su one pogođene katastrofom.

(2) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika Državne uprave donosi odluku o visini međunarodne pomoći Republike Hrvatske drugim državama pogođenima katastrofom.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako stanje u drugoj državi ne trpi odgodu pružanja žurne pomoći, odluku o pružanju međunarodne pomoći drugoj državi koja je pogođena katastrofom može donijeti čelnik Državne uprave sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske o visini međunarodne pomoći Republike Hrvatske drugim državama pogođenima katastrofom.

(4) Čelnik Državne uprave dužan je Vladi Republike Hrvatske podnijeti izvješće o pruženoj međunarodnoj pomoći iz stavka 3. ovoga članka, u roku od osam dana od dana upućivanja međunarodne pomoći.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite

Članak 12.

Državna uprava nadležna je za sljedeće poslove:

- koordinira djelovanje sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj
- obavlja poslove analize, obrade i dostave informacija i podataka o svim vrstama opasnosti i mogućim posljedicama velikih nesreća i katastrofa
- uspostavlja i upravlja jedinstvenim sustavom uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj i provodi uzbunjivanje i obavješćivanje stanovništva
- daje suglasnost pravnim osobama na projekte sustava za uzbunjivanje
- putem jedinstvenog europskog broja za hitne službe 112 (u daljnjem tekstu: broj 112) prima sve vrste žurnih poziva, prosljeđuje informacije nadležnim službama, komunikacijski koordinira njihovo međusobno djelovanje i objedinjuje povratne informacije o provedenim aktivnostima
- izrađuje i dostavlja Vladi Republike Hrvatske na donošenje propise i planske dokumente za provedbu ovog Zakona
- aktivira operativne snage sustava civilne zaštite i koordinira njihovo djelovanje
- predlaže i provodi međunarodne ugovore iz područja civilne zaštite
- razmjenjuje informacije i podatke s drugim državama, međunarodnim organizacijama i regionalnim inicijativama
- u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske i drugih država te međunarodnih organizacija provodi primanje, pružanje ili tranzit žurne humanitarne pomoći
- priprema i provodi međunarodne konferencije, seminare, tečajeve, radionice, vježbe i projekte iz područja civilne zaštite
- provodi osposobljavanje pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite i drugih sudionika u sustavu civilne zaštite
- utvrđuje stručne, materijalno - tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati javne ustanove i druge pravne osobe za izvođenje programa formalnog i neformalnog obrazovanja u sustavu civilne zaštite
- daje i oduzima suglasnost javnim ustanovama i pravnim osobama za provođenje osposobljavanja u sustavu civilne zaštite
- provodi osposobljavanje instruktora/vježbatelja koji mogu sudjelovati u provođenju obrazovanja u sustavu civilne zaštite
- ispituje opremu i sredstva za civilnu zaštitu i podnosi prijedlog za donošenje hrvatskih normi u tom području
- daje i oduzima suglasnost pravnim osobama za obavljanje djelatnosti u području ispitivanja tehničke ispravnosti opreme i sredstava za civilnu zaštitu
- objedinjava i vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje
- donosi odluku o izradi vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari koji donosi jedinica područne (regionalne) samouprave
- daje suglasnost jedinicama područne (regionalne) samouprave na metodologiju izrade procjene rizika i vanjske planove zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari

- daje suglasnost jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na planirane mjere zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja i usklađenost s procjenama rizika
- daje suglasnost pravnim osobama (ovlaštenicima) za obavljanje stručnih poslova za izradu planskih dokumenata u području civilne zaštite i vodi očevidnik o izdanim suglasnostima
- daje suglasnost na odluke izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- sudjeluje u predlaganju bilance državnih robnih zaliha
- nositelj je izrade Strategije smanjenja rizika od katastrofa
- dostavlja Vladi Republike Hrvatske objedinjeni prijedlog središnjih tijela državne uprave, znanstvenih institucija, ustanova i javnih poduzeća te udruga za imenovanje zamjenika načelnika i članova Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske
- koordinira rad središnjih i drugih tijela državne uprave pri izradi Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku
- provodi upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i drugih posebnih propisa
- obavlja i druge poslove utvrđene posebnim zakonom.

Članak 13.

(1) Za obavljanje poslova iz djelokruga Državne uprave čelnik Državne uprave donosi odluke, naredbe, smjernice, upute, komunikacijske standardne operativne postupke i protokole.

(2) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o popisu tehničkih sredstava i opreme civilne zaštite (vozila, uređaji, alati i sredstva) koji se moraju ispitivati, postupku ispitivanja, sadržaju, obliku i načinu izdavanja isprava o ispravnosti tehničkih sredstava i opreme civilne zaštite te uvjetima pod kojima ispitivanje može obavljati ovlaštena pravna osoba.

Tijela državne uprave i druga državna tijela

Članak 14.

(1) Tijela državne uprave i druga državna tijela dužna su u okviru svog djelokruga radi učinkovitog funkcioniranja sustava civilne zaštite izvršavati sljedeće zadaće:

- davati obavijesti ranog upozoravanja te neposredne opasnosti za nastanak izvanrednog događaja i upute stanovništvu o postupanju u velikim nesrećama i katastrofama
- izraditi dijelove planskih dokumenata civilne zaštite u području iz njihovog djelokruga
- provoditi mjere pripravnosti iz njihovog djelokruga radi učinkovitog reagiranja u katastrofama, sukladno specifičnostima izvanrednog događaja
- odrediti pravne osobe koje su od posebnog interesa za sustav civilne zaštite
- izraditi i dostaviti Državnoj upravi procjenu rizika iz svog djelokruga
- dostaviti Državnoj upravi, na njen zahtjev, podatke bitne za zaštitu i spašavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša
- u slučaju velike nesreće i katastrofe, na zahtjev Vlade Republike Hrvatske ili Državne uprave, vlastitim snagama provesti mjere i aktivnosti civilne zaštite iz svojeg djelokruga.

(2) Tijela državne uprave i druga državna tijela osnivaju krizni stožer za obavljanje poslova iz njihovog djelokruga sukladno posebnim propisima, koji se može aktivirati za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Oružane snage Republike Hrvatske i policija

Članak 15.

(1) Kada se proglasi velika nesreća i/ili katastrofa, a sposobnosti i resursi operativnih snaga sustava civilne zaštite nisu dovoljni, na prijedlog Državne uprave, u skladu s posebnim propisima, aktiviraju se Oružane snage Republike Hrvatske i policija.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Oružane snage Republike Hrvatske i policija koordiniraju svoje djelovanje s Državnom upravom.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 16.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su jačati i nadopunjavati spremnost postojećih operativnih snaga sustava civilne zaštite na njihovom području sukladno procjeni rizika od velikih nesreća i planu djelovanja civilne zaštite, a ukoliko postojećim operativnim snagama ne mogu odgovoriti na posljedice utvrđene procjenom rizika dužne su osnovati dodatne postrojbe civilne zaštite.

(3) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe pripravnosti i reagiranja kod velikih nesreća i katastrofa organiziraju sudjelovanje volontera radi provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite, sukladno odredbama ovog Zakona i posebnih propisa.

(4) U slučaju velike nesreće, stožer civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave organizira volontere u provođenju određenih mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite, sukladno odredbama ovog Zakona i posebnih propisa.

Članak 17.

(1) Predstavničko tijelo, na prijedlog izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvršava sljedeće zadaće:

- u postupku donošenja proračuna razmatra i usvaja godišnju analizu stanja i godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine
- donosi procjenu rizika od velikih nesreća
- donosi odluku o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- donosi odluku o osnivanju postrojbi civilne zaštite
- osigurava financijska sredstva za izvršavanje odluka o financiranju aktivnosti civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi prema načelu solidarnosti.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, jedinice lokalne samouprave u kojima nema izraženih rizika te temeljem njihove veličine i drugih kriterija uređenih odredbama pravilnika iz

članka 49. stavka 2. ovoga Zakona, nisu u obvezi izraditi i donijeti procjenu rizika od velikih nesreća.

(3) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave izvršava sljedeće zadaće:

- donosi plan djelovanja civilne zaštite
- donosi plan vježbi civilne zaštite
- priprema i dostavlja predstavničkom tijelu prijedlog odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite i prijedlog odluke o osnivanju postrojbi civilne zaštite
- kod donošenja godišnjeg plana nabave u plan uključuje materijalna sredstva i opremu snaga civilne zaštite
- donosi odluke iz svog samoupravnog djelokruga radi osiguravanja materijalnih, financijskih i drugih uvjeta za financiranje i opremanje operativnih snaga sustava civilne zaštite
- odgovorno je za osnivanje, razvoj i financiranje, opremanje, osposobljavanje i uvježbavanje operativnih snaga sukladno usvojenim smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite
- izrađuje i dostavlja predstavničkom tijelu prijedlog procjenu rizika od velikih nesreća i redovito ažurira procjenu rizika i plan djelovanja civilne zaštite
- osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša
- osigurava uvjete za raspoređivanje pripadnika u postrojbe i na dužnost povjerenika civilne zaštite te vođenje evidencije raspoređenih pripadnika
- osigurava uvjete za vođenje i ažuriranje baze podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima operativnih snaga sustava civilne zaštite
- uspostavlja vođenje evidencije stradalih osoba u velikim nesrećama i katastrofama.

(4) Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koordinira djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite osnovanih za područje te jedinice u velikim nesrećama i katastrofama uz stručnu potporu nadležnog stožera civilne zaštite.

(5) Izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave, pored poslova navedenih u stavku 3. ovog članka, donosi vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari, u roku od godine dana od dana primitka odluke Državne uprave o obvezi izrade vanjskog plana za postrojenje ili industrijsku zonu.

(6) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan dužni su se osposobiti za obavljanje poslova civilne zaštite u roku od šest mjeseci od stupanja na dužnost, prema programu osposobljavanja koji provodi Državna uprava.

Članak 18.

(1) Dvije ili više jedinica lokalne samouprave koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu i koje pripadaju istom geografskom području i dijele zajedničke rizike (na otoku i sl.) mogu zajednički organizirati obavljanje poslova civilne zaštite iz svoga samoupravnog djelokruga sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka jedinice lokalne samouprave mogu:

- osnovati zajedničko tijelo te upravni odjel, službu ili zajednički organizirati njihovo obavljanje u skladu s odredbama ovoga Zakona

- izraditi zajednički plan djelovanja civilne zaštite koji potvrđuju izvršna tijela jedinica lokalne samouprave koje zajednički obavljaju poslove civilne zaštite
- osnovati zajedničke postrojbe civilne zaštite.

(3) Jedinice lokalne samouprave međusobne odnose u zajedničkom organiziranju obavljanja poslova civilne zaštite iz svog samoupravnog djelokruga uređuju posebnim sporazumom u skladu sa zakonom, statutima i drugim općim aktima.

(4) Na temelju odluke predstavničkih tijela o osnivanju, ustrojstvu i djelokrugu zajedničkog upravnog tijela, odjela, službe ili drugog načina zajedničkog organiziranja poslova civilne zaštite izvršna tijela jedinica lokalne samouprave sklapaju sporazum.

(5) Sporazumom iz stavka 4. ovog članka uređuje se financiranje, način upravljanja, odgovornost, statusna pitanja službenika i namještenika i druga pitanja od značaja za to tijelo.

(6) Izvršna tijela jedinica lokalne samouprave dužna su sporazum iz stavka 4. ovoga članka dostaviti Državnoj upravi.

(7) Jedinice lokalne samouprave koje osnivaju zajedničko tijelo, upravni odjel, službu ili na drugi način zajednički organiziraju obavljanje poslova civilne zaštite iz njihovog samoupravnog djelokruga dužne su izraditi svoju procjenu rizika i osnovati svoj stožer civilne zaštite.

Članak 19.

(1) Jedinice lokalne samouprave popunjavaju postrojbe i raspoređuju povjerenike i zamjenike povjerenika civilne zaštite, a jedinice područne (regionalne) samouprave popunjavaju postrojbe civilne zaštite, sukladno odredbama pravilnika kojeg donosi čelnik Državne uprave.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osnivač postrojbi civilne zaštite, obavlja pozivanje obveznika civilne zaštite radi mobilizacije, utvrđivanja dužnosti i usklađivanje podataka u sustavu civilne zaštite, zaduživanja osobne opreme, provedbe smotre te upućivanja na osposobljavanje i vježbe.

(3) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je osigurati uvjete za osposobljavanje raspoređenih obveznika snaga civilne zaštite (pripadnika postrojbi civilne zaštite, povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika) sukladno odredbama ovog Zakona.

IV. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Članak 20.

(1) Mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite provode sljedeće operativne snage sustava civilne zaštite:

- a) stožeri civilne zaštite
- b) operativne snage vatrogastva
- c) operativne snage Hrvatskog Crvenog križa
- d) operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja
- e) udruge

- f) postrojbe i povjerenici civilne zaštite
- g) koordinatori na lokaciji
- h) pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

(2) Tijela državne uprave i druga državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i operativne snage sustava civilne zaštite dužna su voditi i ažurirati bazu podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima svojih operativnih snaga te navedene podatke jednom godišnje, najkasnije do ožujka slijedeće godine, dostaviti Državnoj upravi.

a) Stožeri civilne zaštite

Članak 21.

(1) Stožer civilne zaštite osniva se na državnoj razini, razini područne (regionalne) i razini lokalne samouprave.

(2) Stožer civilne zaštite je stručno, operativno i koordinativno tijelo za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(3) Stožer civilne zaštite obavlja zadaće koje se odnose na prikupljanje i obradu informacija ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće i katastrofe, razvija plan djelovanja sustava civilne zaštite na svom području, upravlja reagiranjem sustava civilne zaštite, obavlja poslove informiranja javnosti i predlaže donošenje odluke o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

(4) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o sastavu stožera, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite.

(5) Način rada stožera civilne zaštite uređuje se poslovníkom kojeg donosi čelnik Državne uprave za Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske ili izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za stožer koji osniva.

Članak 22.

(1) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika Državne uprave osniva i imenuje rješenjem Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske koji se sastoji od rukovodećih osoba iz središnjih tijela državne uprave, operativnih snaga sustava civilne zaštite i drugih pravnih osoba od osobitog značaja za sustav civilne zaštite Republike Hrvatske.

(2) Načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske je čelnik Državne uprave i rukovodi radom Stožera.

(3) Kada se proglašava katastrofa rukovođenje radom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske preuzima predsjednik Vlade Republike Hrvatske ili po ovlaštenju predsjednika Vlade Republike Hrvatske, član Vlade ili načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

(4) Državna uprava obavlja administrativne i tehničke poslove te osigurava uvjete za rad Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

Članak 23.

(1) Izvršno tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave odlukom osniva stožer civilne zaštite i imenuje načelnika, zamjenika načelnika i članove stožera od predstavnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, upravnih tijela jedinice i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba od osobitog značaja za sustav civilne zaštite jedinice područne (regionalne) samouprave.

(2) Radom stožera civilne zaštite jedinice područne (regionalne) samouprave rukovodi načelnik stožera, a kada se proglasi velika nesreća rukovođenje preuzima izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave.

(3) Članovi stožera jedinice područne (regionalne) samouprave su imenovani članovi iz stavka 1. ovoga članka, po prijedlogu tih službi, od kojih se dio članova imenuje po dužnosti, i to: rukovodeći službenici službi koje se civilnom zaštitom bave kao redovitom djelatnošću, djelatnici temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite, rukovodeći službenik područnog ureda Državne uprave, policijske uprave te zdravstvenih ustanova.

(4) Jedinica područne (regionalne) samouprave obavlja administrativne i tehničke poslove te osigurava uvjete za rad stožera civilne zaštite.

Članak 24.

(1) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom osniva stožer civilne zaštite i imenuje načelnika, zamjenika načelnika i članove stožera od predstavnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, upravnih tijela jedinice lokalne samouprave i drugih pravnih osoba od osobitog značaja za sustav civilne zaštite jedinice lokalne samouprave.

(2) Radom stožera civilne zaštite jedinice lokalne samouprave rukovodi načelnik stožera, a kada se proglasi velika nesreća rukovođenje preuzima izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave.

(3) Članovi stožera jedinice lokalne samouprave su imenovani članovi iz stavka 1. ovoga članka, po prijedlogu tih službi, od kojih se dio članova imenuje po dužnosti, i to: predstavnici službi koje se civilnom zaštitom bave kao redovitom djelatnošću, djelatnici temeljnih operativnih snaga civilne zaštite, predstavnik područnog ureda Državne uprave, policijske postaje te predstavnik zdravstvenih ustanova.

(4) Jedinica lokalne samouprave obavlja administrativne i tehničke poslove te osigurava uvjete za rad stožera civilne zaštite.

Članak 25.

Članovi stožera civilne zaštite dužni su završiti osposobljavanje koji provodi Državna uprava prema Programu osposobljavanja članova stožera civilne zaštite koji donosi čelnik Državne uprave, u roku od godinu dana od imenovanja u stožer civilne zaštite.

Članak 26.

(1) Radi umanjivanja mogućih posljedica velike nesreće i katastrofe načelnik stožera

civilne zaštite može izdati usmeni nalog ili donijeti odluku za preventivno provođenje prisilne evakuacije.

(2) Načelnik stožera civilne zaštite dužan je za usmene naloge iz stavka 1. ovoga članka donijeti odluku u pisanom obliku, najkasnije u roku 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka mora sadržavati odredbe o nositelju provedbe, mjerama, vremenu i prostoru na kojem se provodi mjera prisilne evakuacije.

(4) Osobe kojima se nalaže mjera prisilne evakuacije dužne su postupiti po nalogu/ odluci nositelja provedbe prisilne evakuacije.

Članak 27.

Stožeri civilne zaštite mogu od znanstvenih i drugih institucija, zavoda, javnih poduzeća i ustanova tražiti pružanje stručne pomoći i savjeta, radi poduzimanja učinkovitih operativnih mjera za zaštitu pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša.

b) Operativne snage vatrogastva

Članak 28.

(1) Operativne snage vatrogastva su vatrogasne postrojbe i druge operativne snage vatrogastva određene posebnim propisima kojima se uređuje područje vatrogastva.

(2) Operativne snage vatrogastva temeljna su operativna snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama te su dužne djelovati u sustavu civilne zaštite u skladu s odredbama posebnih propisa kojima se uređuje područje vatrogastva, ovoga Zakona, planovima djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državnim planom djelovanja civilne zaštite.

c) Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa

Članak 29.

(1) Hrvatski Crveni križ djeluje na području Republike Hrvatske kao neprofitna pravna osoba sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatskog Crvenog križa.

(2) Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa su temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama i izvršavaju obveze u sustavu civilne zaštite sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatskog Crvenog križa i planovima donesenih na temelju posebnog propisa kojim se uređuje područje djelovanja Hrvatskog Crvenog križa, odredbama ovog Zakona i Državnom planu djelovanja civilne zaštite.

d) Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja

Članak 30.

(1) Hrvatska gorska služba spašavanja djeluje na području Republike Hrvatske kao neprofitna pravna osoba sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatske gorske službe spašavanja.

(2) Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja su temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama i izvršavaju obveze u sustavu civilne zaštite sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatske gorske službe spašavanja, ovoga Zakona, planovima civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državnom planu djelovanja civilne zaštite.

e) Udruge

Članak 31.

Udruge koje nemaju javne ovlasti, a od interesa su za sustav civilne zaštite (npr. kinološke djelatnosti, podvodne djelatnosti, radio-komunikacijske, zrakoplovne i druge tehničke djelatnosti) pričuveni su dio operativnih snaga sustava civilne zaštite koji je osposobljen za provođenje pojedinih mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite, svojim sposobnostima nadopunjuju sposobnosti temeljnih operativnih snaga i specijalističkih i intervencijskih postrojbi civilne zaštite te se uključuju u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite sukladno odredbama ovog Zakona i planovima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 32.

(1) Udruge koje su nositelji pojedinih mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite određuju se i navode u planovima djelovanja civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja sustava.

(2) Operativni članovi udruga ne mogu se istovremeno raspoređivati u više operativnih snaga sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja sustava.

(3) Udruge imaju pravo na naknadu stvarnih troškova za sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite na teret proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Državnog proračuna Republike Hrvatske, ovisno na čiji su zahtjev sudjelovali u aktivnostima civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(4) Državna uprava i izvršna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave međusobne odnose s udrugama reguliraju sporazumima kojima se utvrđuju zadaće udruga u sustavu civilne zaštite, uvjeti pod kojim se udruge uključuju u aktivnosti sustava civilne zaštite te financijska sredstva (donacije) namijenjena jačanju sposobnosti udruga za provođenje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(5) Radi osposobljavanja za sudjelovanje u sustavu civilne zaštite udruge samostalno provode osposobljavanje svojih članova i sudjeluju u osposobljavanju i vježbama s drugim operativnim snagama sustava civilne zaštite na svim razinama.

f) Postrojbe i povjerenici civilne zaštite

Članak 33.

(1) Za sudjelovanje u mjerama i aktivnostima u sustavu civilne zaštite, sukladno procjeni rizika, mogu se osnovati sljedeće postrojbe civilne zaštite:

- postrojbe civilne zaštite opće namjene osnivaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najniže razine spremnosti namijenjene obavljanju jednostavnih zadaća u velikim nesrećama na području njihove nadležnosti

- specijalističke postrojbe civilne zaštite osnivaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za obavljanje specifičnih specijalističkih zadaća po svakoj pojedinoj mjeri civilne zaštite

- državna intervencijska postrojba civilne zaštite osniva se kao operativna snaga za djelovanje na području Republike Hrvatske i u međunarodnim aktivnostima, a sastoji se od profesionalnog i pričuvnog dijela.

(2) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu o sastavu i strukturi postrojbi civilne zaštite iz stavka 1. ovog članka, a materijalni i osobni ustroj postrojbi civilne zaštite propisat će pravilnikom koji donosi čelnik Državne uprave.

(3) Čelnik Državne uprave donosi:

- pravilnik o mobilizaciji, uvjetima i načinu rada operativnih snaga sustava civilne zaštite
- pravilnik o kriterijima zdravstvenih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici postrojbi civilne zaštite te kriterijima za raspoređivanje i uvjetima za imenovanje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika
- pravilnik o vrstama i načinu provođenja vježbi operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Članak 34.

(1) Povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika imenuje izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave za pojedinačnu stambenu građevinu, više stambenih građevina, ulice i dijelove ulica, mjesne odbore i manja naselja.

(2) Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik dužni su se odazvati na poziv načelnika nadležnog stožera civilne zaštite.

(3) Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik:

- sudjeluju u pripremanju građana za osobnu i uzajamnu zaštitu te usklađuju provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite
- daju obavijesti građanima o pravodobnom poduzimanju mjera civilne zaštite te javne mobilizacije radi sudjelovanja u sustavu civilne zaštite
- sudjeluju u organiziranju i provođenju evakuacije, sklanjanja, zbrinjavanja i drugih mjera civilne zaštite
- organiziraju zaštitu i spašavanje pripadnika ranjivih skupina
- provjeravaju postavljanje obavijesti o znakovima za uzbunjivanje u stambenim zgradama na području svoje nadležnosti i o propustima obavješćuju inspekciju civilne zaštite.

g) Koordinator na lokaciji

Članak 35.

(1) Koordinator na lokaciji procjenjuje nastalu situaciju i njene posljedice na terenu te u suradnji s nadležnim stožerom civilne zaštite usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(2) Koordinatora na lokaciji, sukladno specifičnostima izvanrednog događaja, određuje načelnik stožera civilne zaštite iz redova operativnih snaga sustava civilne zaštite.

h) Pravne osobe u sustavu civilne zaštite

Članak 36.

(1) U slučaju prijetnje, nastanka i posljedica velikih nesreća i katastrofa pravne osobe, osobito pravne osobe u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe koje su odlukom nadležnog središnjeg tijela državne uprave određene kao operativne snage sustava civilne zaštite od posebnog interesa na državnoj razini te pravne osobe koje su odlukama izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave određene od interesa za sustav civilne zaštite, dužne su u operativnim planovima izraditi plan o načinu organiziranja provedbe mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite sukladno odredbama ovog Zakona, posebnih propisa i njihovih općih akata.

(2) Pravne osobe posebno važne za obranu mogu biti određene za pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite i koristiti se u provođenju mjera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama na temelju odluke nadležnog središnjeg tijela državne uprave.

(3) Pravne osobe koje obavljaju djelatnost korištenjem opasnih tvari dužne su izraditi procjene rizika i operativne planove sukladno metodologiji koju donosi čelnik Državne uprave.

(4) Pravna osoba dužna je Državnoj upravi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave bez naknade dostavljati podatke potrebne za izradu procjene rizika, plana djelovanja civilne zaštite i vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju nesreće koja uključuje opasne tvari.

(5) Pravna osoba koja u području svoje nadležnosti utvrdi prijetnju za nastanak izvanrednog događaja, velike nesreće i/ili katastrofe dužna je o tome bez odgode obavijestiti nadležni centar 112.

(6) Pravna osoba dužna je odazvati se zahtjevu načelnika stožera civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i načelnika Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske te sudjelovati s ljudskim snagama i materijalnim resursima u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

(7) Stvarno nastali troškovi djelovanja pravnih osoba u situacijama iz stavka 6. ovog članka podmiruju se iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Članak 37.

Pravne osobe dužne su na poziv nadležnog tijela omogućiti svojim zaposlenicima koji su raspoređeni u operativne snage sustava civilne zaštite sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Članak 38.

(1) Pravne osobe – operateri dužne su uspostaviti i održavati sustav uzbunjivanja u perimetru stvarnih rizika za građane, i to:

- pravne osobe koje se bave djelatnošću koja svojom naravi može ugroziti život i zdravlje građana, materijalna i kulturna dobra i okoliš, a koje koriste velike količine opasnih tvari propisane posebnim propisima na području zaštite okoliša te su dužne izrađivati izvješća o sigurnosti
- pravne osobe koje su vlasnici ili upravljaju akumulacijama vode i vodnim kanalima za proizvodnju električne energije i opskrbu vodom
- pravne osobe koje se bave djelatnošću koja svojom naravi može ugroziti život i zdravlje građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša, a posluju unutar industrijske zone koja je prema aktima središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zaštitu okoliša ugrožena domino efektom.

(2) Više pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka koje obavljaju djelatnost na istom području mogu sporazumno uspostaviti i održavati zajednički sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje građana u svojoj okolini.

(3) Pravne osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka dužne su uspostaviti upravljanje i nadzor nad sirenama svog sustava za uzbunjivanje iz operativnog središta pravne osobe i iz nadležnog centra 112 te snositi troškove uspostavljanja i korištenja komunikacijske veze za potrebe upravljanja i nadzora sirenama iz nadležnog centra 112.

(4) Pravne osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka dužne su na idejni projekt sustava za uzbunjivanje prije instaliranja vlastitog sustava za uzbunjivanje ishoditi suglasnost Državne uprave.

Članak 39.

(1) Vlasnici i korisnici objekata u kojima se okuplja ili istovremeno boravi više od 250 ljudi te odgojne, obrazovne, zdravstvene i druge ustanove, prometni terminali, sportske dvorane, stadioni, trgovački centri, hoteli, auto kampovi, proizvodni prostori i slično, u kojima se zbog buke ili akustičke izolacije ne može osigurati dovoljna čujnost sustava za javno uzbunjivanje, dužni su uspostaviti i održavati odgovarajući interni sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje te preko istog osigurati provedbu javnog uzbunjivanja i prijem priopćenja nadležnog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama za zaštitu koje je potrebno poduzeti.

(2) Vlasnici građevina dužni su, bez naknade, na zahtjev Državne uprave dopustiti postavljanje uređaja za uzbunjivanje građana i korištenje električne energije.

Članak 40.

(1) Obveze pravnih osoba – operatora javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih telefonskih usluga u vezi s omogućavanjem poziva na jedinstveni europski broj za hitne službe 112 te druge obveze operatora prema Državnoj upravi, propisane su posebnim zakonom.

(2) Pravne osobe u vlasništvu ili većinskom vlasništvu Republike Hrvatske koje imaju uspostavljen vlastiti komunikacijski sustav dužne su u slučaju velikih nesreća i katastrofa bez naknade omogućiti njegovo korištenje Državnoj upravi.

Članak 41.

(1) Pravne osobe – operatori javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih telefonskih usluga dužni su na vidljivom mjestu u javnim telefonskim govornicama istaknuti obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

(2) Obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i znakovi za uzbunjivanje moraju biti istaknuti na vidljivom mjestu u svim javnim ustanovama i stambenim zgradama.

(3) Pravne osobe iz članka 38. stavka 1. ovog Zakona i pravne osobe nadležne za infrastrukturu i objekte na području povećanog rizika od nastanka izvanredne situacije (autoceste, parkovi prirode, nacionalni parkovi, dječja igrališta, marine i sl.) dužne su na vidljivom mjestu istaknuti obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

(4) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o izgledu, načinu i mjestu isticanja obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

Članak 42.

Čelnik Državne uprave donosi:

- pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva
- pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva
- pravilnik o načinu rada u aktivnostima radijske komunikacije za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama, uz suglasnost nadležne regulatorne agencije.

V. GRAĐANI U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Članak 43.

(1) Svaki građanin dužan je brinuti se za svoju osobnu sigurnost i zaštitu te provoditi mjere osobne i uzajamne zaštite i sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite.

(2) Pod mjerama osobne i uzajamne zaštite podrazumijevaju se osobito: samopomoć i prva pomoć, premještanje osoba, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih osoba i pripadnika drugih ranjivih skupina kao i druge mjere civilne zaštite koje ne trpe odgodu, a koje se provode po nalogu nadležnog stožera civilne zaštite i povjerenika civilne zaštite, uključujući i prisilnu

evakuaciju kao preventivnu mjeru koja se poduzima u cilju umanjivanja mogućih posljedica velike nesreće i katastrofe.

(3) Osoba koja je u slučaju velike nesreće i katastrofe nastradala dužna se je prijaviti nadležnom tijelu jedinice lokalne samouprave koje vodi evidenciju stradalih osoba, radi ostvarivanja prava na pomoć (materijalnu, financijsku, privremeni smještaj, organiziranu prehranu i slično).

(4) Nadležni stožer civilne zaštite putem sredstava javnog informiranja ili na drugi primjereni način javno poziva građane na provedbu aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Članak 44.

(1) Obveznici civilne zaštite su hrvatski državljani, državljani Europskog gospodarskog prostora i državljani trećih zemalja koji imaju odobren status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj te osobe bez državljanstva s reguliranim statusom u Republici Hrvatskoj, starosne dobi od 18 do 65 godina života, koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite jedinica lokalne samouprave.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dužnosti u sustavu civilne zaštite ne mogu se dodjeljivati:

- trudnicama, majkama s djetetom mlađim od 10 godina ili samohranim roditeljima djeteta do 15 godina
- osobama koje se brinu o osobama s invaliditetom, starijim osobama ili o odraslom članu obitelji koji nije sposoban brinuti se za sebe, a žive u istom kućanstvu, osobe s invaliditetom i osobe trajno nesposobne za rad
- djelatnim vojnim osobama, službenicima i namještenicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, pričuvnicima pozvanim na obuku, ugovornim pričuvnicima, kadetima, osobama koje su pristupile dragovoljnom vojnom osposobljavanju, ročnicima kada je na snazi obvezno služenje vojnog roka, vojnim obveznicima mobiliziranim u Oružane snage Republike Hrvatske, zaposlenicima kojima je uvedena radna obveza
- policiji, žurnim službama, djelatnicima zdravstva te profesionalnim članovima drugih operativnih snaga sustava civilne zaštite i službenicima i namještenicima središnjih tijela državne uprave
- zaposlenicima u pravnim osobama i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dio operativnih snaga sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i središnjih tijela državne uprave.

Članak 45.

(1) Građanin postaje obveznik civilne zaštite utvrđivanjem rasporeda na određenu dužnost u postrojbi civilne zaštite.

(2) Obveznik civilne zaštite ima obvezu odazvati se na poziv nadležnog tijela radi rješavanja statusa u sustavu civilne zaštite, sudjelovanja u programima osposobljavanja i vježbama te sudjelovanja u provođenju mjera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama od dana mobilizacije do primitka zapovijedi o demobilizaciji.

(3) U slučaju spriječenosti, obveznik civilne zaštite iz stavka 2. ovoga članka dužan je opravdati svoj izostanak u roku od 24 sata od primitka poziva.

(4) Obveznik civilne zaštite iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće, putnih troškova, osiguranje, dnevnicu i druge naknade, sukladno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu.

(5) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika Državne uprave, donosi uredbu o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbi civilne zaštite za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite.

VI. MJERE I AKTIVNOSTI U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Mjere civilne zaštite

Članak 46.

(1) Mjere civilne zaštite su jednokratni postupci i zadaće koje provode svi sudionici u sustavu civilne zaštite na svim razinama u cilju spašavanja života i zdravlja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša, i to: uzbunjivanje i obavješćivanje, evakuacija, zbrinjavanje, sklanjanje, spašavanje, prva pomoć, KBRN zaštita, asanacija (humana, animalna, asanacija terena), zaštita životinja i namirnica životinjskog porijekla te zaštita bilja i namirnica biljnog porijekla.

(2) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika Državne uprave donosi uredbu o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje.

Aktivnosti i faze u sustavu civilne zaštite

Članak 47.

(1) Aktivnosti u sustavu civilne zaštite su:

- pripremne aktivnosti koje se provode kao preventivne i planske aktivnosti u okviru redovne djelatnosti sudionika sustava civilne zaštite
- operativne aktivnosti koje se provode u rasponu od ranog upozoravanja, pripravnosti do reagiranja.

(2) Faze u sustavu civilne zaštite su:

1. prevencija
2. pripravnost
3. reagiranje.

1. Prevencija

Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 48.

(1) Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite obuhvaćaju:

- posebna istraživanja od značaja za procjenjivanje i smanjenje rizika od katastrofa, prognoze razvoja prirodnih procesa te standarde materijala, tehničkih i operativnih rješenja od interesa za smanjenje ranjivosti
- jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama za zaštitu te korištenje broja 112
- odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa
- planiranje korištenja prostora
- definiranje i primjenu posebnih tehničkih pravila u građenju, industriji, prometu i drugim područjima koja svojom djelatnošću povećavaju ranjivost zajednica
- posebne strategije, procjene, akcijske planove i programe
- implementaciju međunarodnih dokumenata na području smanjenja rizika od katastrofa
- podržavanje politike održivog razvoja i mjera upravljanja identificiranim rizicima
- javno informiranje i suradnju u medijima.

(2) Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite provode sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite i građani u okviru redovne djelatnosti radi smanjenja rizika, prijetnji i opasnosti po život i zdravlje građana, materijalnih dobara i okoliša od svih vrsta prirodnih i tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa.

Planske aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 49.

(1) Planske aktivnosti u sustavu civilne zaštite uređuju se dokumentima kojima se definiraju mjere smanjenja rizika od katastrofa, utvrđuje procjena rizika, planiranje, pripravnost za reagiranje i reagiranje sustava civilne zaštite te provedba mjera civilne zaštite.

(2) Čelnik Državne uprave, po prethodno pribavljenom mišljenju središnjih tijela državne uprave nadležnih za područje unutarnjih poslova, obrane, zaštite okoliša i prostornog uređenja i graditeljstva, pravilnikom propisuje nositelje, sadržaj i postupke izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te način informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja.

(3) Čelnik Državne uprave donosi:

- pravilnik o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- pravilnik o mjerama civilne zaštite u prostornom planiranju
- pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe za obavljanje stručnih poslova u području planiranja civilne zaštite.

2. Pripravnost

Članak 50.

(1) Na temelju informacija u sustavu ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće pripravnost u sustavu civilne zaštite proglašava izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Pripravnost u sustavu civilne zaštite proglašava čelnik Državne uprave na temelju informacija u sustavu ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka katastrofe.

(3) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o postupku primanja, prenošenja obavijesti ranog upozoravanja, neposredne opasnosti te davanju uputa stanovništvu.

3. Reagiranje

Aktiviranje sustava civilne zaštite

Članak 51.

(1) Reagiranje započinje aktiviranjem sudionika u sustavu civilne zaštite iz civilnog sektora, nastavlja se proglašavanjem velike nesreće i katastrofe, provođenjem mjera civilne zaštite te sudjelovanjem Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u otklanjanju posljedica velikih nesreća i katastrofa, a završava normalizacijom i saniranjem stanja te stvaranjem uvjeta za provođenje mjera iz redovne nadležnosti tijela vlasti na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini.

(2) Aktiviranje operativnih snaga sustava civilne zaštite odlukom nalaže:

- izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave samostalno ili na prijedlog odgovorne osobe žurnih službi, operativnih snaga sustava civilne zaštite ili Državne uprave kada utvrdi da izvanredni događaj ima tendenciju razvoja u veliku nesreću i kada je proglašena velika nesreća
- čelnik Državne uprave kada utvrdi da izvanredni događaj ima tendenciju razvoja u katastrofu te kada je proglašena katastrofa.

Članak 52.

(1) Kada se sustav civilne zaštite aktivira na lokalnoj razini, sustav civilne zaštite na područnoj (regionalnoj) razini postupno se prema stvarnim potrebama stavlja u stanje pripravnosti.

(2) Temeljem zahtjeva lokalne razine, područna (regionalna) razina usklađuje pružanje materijalne i druge pomoći lokalnoj razini pogođenoj velikom nesrećom.

(3) Kada se sustav civilne zaštite aktivira na područnoj (regionalnoj) razini, sustav civilne zaštite na državnoj razini postupno se prema stvarnim potrebama stavlja u stanje pripravnosti.

(4) Temeljem zahtjeva područne (regionalne) razine, državna razina usklađuje pružanje materijalne i druge pomoći jedinici lokalne i područne (regionalne) razine pogođenoj velikom nesrećom.

(5) Zahtjev za pružanje pomoći višoj hijerarhijskoj razini upućuje se isključivo u slučaju kada su sve sposobnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite na nižoj razini iskorištene ili nedostatne sukladno pravilniku o standardnim operativnim postupcima kojeg donosi čelnik Državne uprave.

(6) U okolnostima kada je u dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave proglašena velika nesreća, viša razina preuzima koordinaciju u provođenju mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite na području tih jedinica.

(7) Viša razina sustava civilne zaštite procjenjuje opravdanost zahtjeva za pružanje pomoći zaprimljenog od strane niže razine te u slučaju njegove opravdanosti odobrava slanje pomoći.

(8) Zahtjeve iz ovog članka šalju, zaprimaju, razmatraju i odobravaju načelnici stožera civilne zaštite uz prethodnu suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

***Proглаšavanje velike nesreće i prestanak provođenja mjera
i aktivnosti u sustavu civilne zaštite***

Članak 53.

(1) Veliku nesreću na području svoje nadležnosti proglašava izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na prijedlog načelnika stožera civilne zaštite ili Državne uprave.

(2) Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku o prestanku provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica velike nesreće.

***Proглаšavanje katastrofe i prestanak provođenja mjera
i aktivnosti u sustavu civilne zaštite***

Članak 54.

(1) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika Državne uprave odlukom proglašava katastrofu.

(2) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika Državne uprave donosi odluku o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u otklanjanju posljedica katastrofa.

**VII. POSEBNE OVLAŠTI U PROVEDBI NEODGODIVIH MJERA
CIVILNE ZAŠTITE**

Članak 55.

(1) U slučajevima potrebe žurne i neodgodive provedbe mjera civilne zaštite kada nije moguće na drugi način zaštititi stanovništvo, materijalna i kulturna dobra i okoliš, službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima može usmeno naložiti:

- aktiviranje svakog punoljetnog građanina Republike Hrvatske radi izvršenja žurnih i neodgodivih mjera ili aktivnosti u sustavu civilne zaštite, osim osoba iz članka 44. stavka 2. ovoga Zakona
- privremeno oduzimanje osobnog vozila, teretnog vozila i radnog stroja, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju pokretnine
- privremeno ograničavanje prava posjeda nekretnine ili njezinog dijela radi prolaza ili smještaja mehanizacije ili za potrebe provođenja nužnih radova radi sprječavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i imovine, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju nekretnine

- privremeno smještanje (najviše 30 dana) stradalih evakuiranih ili izbjeglih osoba u dijelu građevine kojega vlasnik ne koristi za vlastite potrebe, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju nekretnine
- privremeno smještanje evakuiranih kulturnih dobara, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju nekretnine o čemu je dužan u najkraćem roku obavijestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara i
- izdati nalog za gradnju građevine bez građevinske dozvole te kasnije njeno uklanjanje ili ishođenje građevinske dozvole za tu građevinu, sukladno posebnom propisu.

(2) Radna mjesta službenika Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima uređuju se pravilnikom o unutarnjem redu Državne uprave.

(3) Službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima dužan je za usmene naloge iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka izdati poziv u pisanom obliku, najkasnije u roku od 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

(4) Službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima dužan je za usmene naloge iz stavka 1. podstavaka 2., 3. i 4. ovoga članka donijeti rješenje u pisanom obliku, najkasnije u roku 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 56.

Službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima u obavljanju poslova dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i značkom.

Članak 57.

(1) Osoba iz članka 55. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, dužna je sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite od trenutka kad joj je službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima dao usmeni nalog do trenutka dobivanja zapovijedi o deaktiviranju, na način i pod uvjetima propisanih ovim Zakonom i propisima donesenih za provedbu ovog Zakona.

(2) Za vrijeme sudjelovanja u sustavu civilne zaštite na temelju odredbi ovog Zakona, osoba iz stavka 1. ovog članka ostvaruje ista prava koja ostvaruje obveznik civilne zaštite.

Članak 58.

Vlasniku ili korisniku kojem je na imovini privremeno ograničeno pravo posjeda radi provedbe mjera civilne zaštite primjenom ovlasti iz članka 55. stavka 1. podstavaka 2, 3. i 4. ovoga Zakona nadoknađuju se iz Državnog proračuna troškovi korištenja i šteta nastala uporabom njegovog sredstva ili nekretnine.

VIII. ZNAK, ODORE, ISKAZNICE I EVIDENCIJE PRIPADNIKA I OPERATIVNIH SNAGA CIVILNE ZAŠTITE

Znak civilne zaštite i druge oznake

Članak 59.

- (1) Znak civilne zaštite Republike Hrvatske je međunarodni znak civilne zaštite.
- (2) Znakom civilne zaštite obilježavaju se odore, građevine, vozila i druga sredstva i oprema operativnih snaga sustava civilne zaštite.
- (3) Na vozila civilne zaštite i operativnih snaga sustava civilne zaštite ugrađuju se posebni uređaji za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, koje mogu koristiti u intervencijama za osiguranje prvenstva prolaza sukladno posebnom propisu u području sigurnosti prometa na cestama.

Odore pripadnika civilne zaštite

Članak 60.

- (1) Pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite sudjeluju u aktivnostima civilne zaštite u odorama pripadnika snaga civilne zaštite i svojim službenim odorama, sukladno odredbama ovoga Zakona i drugih posebnih propisa.
- (2) Pripadnici postrojbi civilne zaštite, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici na odori i radnoj odjeći nose znak civilne zaštite, oznaku zastave Republike Hrvatske i oznake dužnosti i specijalnosti.
- (3) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o odori pripadnika operativnih snaga civilne zaštite i državnih službenika i namještenika Državne uprave.

Iskaznice civilne zaštite

Članak 61.

- (1) Obveznicima civilne zaštite raspoređenima u postrojbe i na dužnost povjerenika civilne zaštite Državna uprava i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju službenih evidencija izdaju iskaznicu civilne zaštite.
- (2) Sadržaj, izgled i način korištenja iskaznice civilne zaštite pravilnikom propisuje čelnik Državne uprave.

Evidencije pripadnika i operativnih snaga civilne zaštite

Članak 62.

- (1) Evidenciju pripadnika snaga civilne zaštite vode jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a jedinice lokalne samouprave vode popis hrvatskih državljana, državljana Europskog gospodarskog prostora i državljana trećih zemalja koji imaju odobren status stranca na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj te osoba bez državljanstva s reguliranim statusom u Republici Hrvatskoj, starosne dobi od 18 do 65 godina života koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su Državnoj upravi na zahtjev tog tijela, a najmanje jednom godišnje, dostaviti evidenciju pripadnika snaga civilne zaštite iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Državna uprava vodi:

- jedinstvenu evidenciju i informacijske baze podataka o operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi operativnih snaga sustava civilne zaštite
- zemljopisno obavijesni sustav u svrhu prikupljanja, obrade i pohrane prostornih i alfanumeričkih podataka i dokumenata kako bi sudionicima sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja bili dostupni podaci za planiranje preventivnih mjera civilne zaštite, izradu procjena rizika i planova civilne zaštite, vježbi civilne zaštite te za djelovanje stožera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(4) Čelnik Državne uprave donosi:

- pravilnik o vođenju evidencija pripadnika snaga civilne zaštite
- pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije i informacijskih baza podataka o operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi operativnih snaga sustava civilne zaštite
- pravilnik o korištenju zemljopisno obavijesnog sustava iz djelokruga Državne uprave.

IX. SUDJELOVANJE PRIPADNIKA OPERATIVNIH SNAGA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE U MEĐUNARODNIM AKTIVNOSTIMA

Članak 63.

(1) Pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite uz prethodnu osobnu suglasnost mogu sudjelovati u međunarodnim aktivnostima sukladno odredbama ovog Zakona i obvezama Republike Hrvatske preuzetim iz međunarodnih ugovora.

(2) Pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite mogu sudjelovati u pružanju žurne međunarodne pomoći koja predstavlja aktivnosti spasilačkih ekipa, sredstava i stručnjaka te postrojbi opremljenih specijalnom opremom čija je svrha uklanjanje neposrednih i posrednih posljedica katastrofa u drugim državama.

(3) Odluku o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u pružanju žurne međunarodne pomoći donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika Državne uprave.

(4) Odluku o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim programima osposobljavanja i vježbama donosi čelnik Državne uprave, sukladno obvezama preuzetim iz međunarodnih ugovora i godišnjim programima rada Državne uprave.

(5) Pripadnik operativnih snaga sustava civilne zaštite iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće, putnih troškova, osiguranje, dnevnicu i druge naknade, sukladno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu.

(6) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika Državne uprave donosi uredbu o pravima, obvezama, načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite kada sudjeluju u međunarodnim aktivnostima i pružanju

međunarodne pomoći.

X. OSPOSOBLJAVANJE U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Članak 64.

(1) Osposobljavanje u sustavu civilne zaštite provodi se formalnim i neformalnim obrazovanjem, informativnim i promidžbenim aktivnostima, uvježbavanjem, treninzima i vježbama, na savjetovanjima, radionicama i tečajevima.

(2) Operativne snage sustava civilne zaštite provode osposobljavanje svojih pripadnika temeljem ovlasti iz posebnih propisa iz njihovog djelokruga.

Članak 65.

Za potrebe sustava civilne zaštite provodi se osposobljavanje sudionika i pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite i to:

- općinskih načelnika, gradonačelnika i župana
- članova stožera civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja
- pripadnika postrojbi civilne zaštite
- povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika
- tijela državne uprave koja obavljaju upravne, stručne i druge poslove od interesa za sustav civilne zaštite
- službi i postrojbi pravnih osoba kojima je zaštita i spašavanje redovna djelatnost, po prethodno pribavljenom mišljenju ili na zahtjev nadležnih tijela
- građana.

Članak 66.

(1) Osposobljavanje sudionika i pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite iz članka 65. ovoga Zakona može obavljati Državna uprava, javna ustanova ili druga pravna osoba koja ispunjava uvjete propisane pojedinačnim programom i propisima u području obrazovanja.

(2) Ovlaštenje za osposobljavanje javnim ustanovama i drugim pravnim osobama iz stavka 1. ovog članka daje središnje tijelo državne uprave nadležno za obrazovanje, uz prethodnu suglasnost Državne uprave.

(3) Odluku o donošenju programa za formalno obrazovanje u sustavu civilne zaštite donosi čelnik Državne uprave.

(4) Odluku o donošenju programa za neformalno obrazovanje u sustavu civilne zaštite donosi čelnik Državne uprave, a čelnik javne ustanove i druge pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka uz prethodno pribavljenju suglasnost čelnika Državne uprave.

(5) Državna uprava obavlja inspekcijski nadzor nad javnim ustanovama i drugim pravnim osobama o ispunjavanju stručnih, materijalno - tehničkih i drugih posebnih uvjeta za izvođenje programa osposobljavanja u sustavu civilne zaštite.

(6) Stručni, materijalno tehnički i drugi posebni uvjeti koje moraju ispunjavati Državna

uprava, javne ustanove i druge pravne osobe koje provode osposobljavanje u sustavu civilne zaštite uređuju se pojedinačnim programom.

(7) Popis ustanova i pravnih osoba koje provode osposobljavanje u sustavu civilne zaštite objavljuje se u Narodnim novinama.

(8) Republika Hrvatska može osnovati državnu javnu ustanovu za provedbu osposobljavanja u sustavu civilne zaštite, sukladno posebnim propisima o javnim ustanovama.

XI. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Članak 67.

(1) Informiranje javnosti o mogućem nastanku i razvoju katastrofe provode Državna uprava, nadležne službe drugih tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge stručne službe u području svoje nadležnosti.

(2) Informiranje javnosti iz stavka 1. ovoga članka mora biti pravovremeno i svima dostupno.

(3) U slučaju velike nesreće i katastrofe informiranje javnosti provode i stožeri civilne zaštite.

Članak 68.

Mediji putem kojih se objavljuju informacije iz članka 67. ovog Zakona dužni su u slučaju prijetnje ili nastanka velike nesreće i katastrofe bez naknade ustupiti korištenje usluga svoje komunikacijske mreže/komunikacijskog sustava za prijenos signala i obavijesti i objaviti službena priopćenja.

XII. DODJELA PRIZNANJA I NAGRADA

Članak 69.

(1) Državna uprava dodjeljuje sudionicima u sustavu civilne zaštite priznanja i nagrade za iznimna postignuća i doprinos u razvoju i unapređenju sustava civilne zaštite te iskazanu osobnu požrtvornost u akcijama spašavanja građana i materijalnih dobara.

(2) Čelnik Državne uprave pravilnikom propisuje vrstu nagrada i priznanja, mjerila i postupak dodjele nagrada i priznanja te izgled i sadržaj predložaka nagrada i priznanja iz stavka 1. ovoga članka.

XIII. FINANCIRANJE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Članak 70.

Sustav civilne zaštite financira se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugih izvora te iz donacija.

Članak 71.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se financijska sredstva za:

- razvoj i opremanje sustava civilne zaštite na državnoj razini
- izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite na državnoj razini
- pružanje pomoći i primanje pomoći od drugih država sukladno preuzetim obvezama Republike Hrvatske iz međunarodnih ugovora
- druge troškove u sustavu civilne zaštite na državnoj razini sukladno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za provedbu ovog Zakona.

Članak 72.

(1) U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za pozivanje, raspoređivanje, popunu, opremanje, osposobljavanje, uvježbavanje, aktiviranje, mobiliziranje i djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite sukladno smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

(3) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sufinancirati programe i projekte za razvoj udruga koje su od značaja za sustav civilne zaštite.

Članak 73.

(1) Republika Hrvatska osniva izvanproračunski fond civilne zaštite na temelju posebnog zakona radi osiguravanja financijskih sredstava za zaštitu i spašavanje u velikim nesrećama i katastrofama.

(2) Osim izvanproračunskog fonda iz stavka 1. ovoga članka, fond civilne zaštite na temelju posebnog zakona mogu osnovati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave radi osiguravanja financijskih sredstava za zaštitu i spašavanje u velikim nesrećama.

(3) Posebnim zakonom o osnivanju fonda civilne zaštite iz stavka 1. i 2. ovog članka uređuje se ustrojstvo, djelatnost, izvori sredstava, namjena i način korištenja sredstava fonda, kao i druga pitanja u svezi s ostvarivanjem djelatnosti fonda.

Troškovi djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite

Članak 74.

(1) Sve aktivirane i mobilizirane operativne snage sustava civilne zaštite imaju pravo na naknadu stvarnih troškova za sudjelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama sukladno odredbama ovog Zakona.

(2) Svaka razina sustava civilne zaštite, na čiji su zahtjev njihove operativne snage aktivirane i mobilizirane, snosi troškove njihovog djelovanja u velikim nesrećama i katastrofama.

(3) U slučaju da izvršno tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije aktiviralo vlastite snage civilne zaštite, već ih aktivira načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave snosi troškove njihovog aktiviranja i djelovanja.

(4) U slučaju kada niža razina sustava civilne zaštite zatraži pomoć više razine, unatoč tome što nije angažirala sve svoje sposobnosti, stvarne troškove angažiranja operativnih snaga više razine snosi podnositelj zahtjeva niže razine.

(5) U slučaju kada Državna uprava na temelju načela solidarnosti angažira operativne snage sustava civilne zaštite niže razine, troškovi njihovog djelovanja podmiruju se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

XIV. NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Upravni nadzor

Članak 75.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i drugih propisa u području civilne zaštite provodi se nad zakonitošću rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti.

(2) Upravni nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi Državna uprava.

(3) U provođenju upravnog nadzora sastavlja se zapisnik kojim se utvrđuje koje su radnje provedene tijekom upravnog nadzora.

(4) O obavljenom upravnom nadzoru sastavlja se izvješće koje sadrži prikaz utvrđenog stanja i mjere koje u određenom roku nadzirano tijelo treba poduzeti radi otklanjanja utvrđenih nedostataka.

(5) Izvješće o obavljenom upravnom nadzoru Državna uprava dužna je dostaviti nadziranom tijelu najkasnije u roku od trideset dana od dana obavljenog nadzora.

Inspekcijski nadzor

Članak 76.

(1) Inspekcijski nadzor u sustavu civilne zaštite nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te drugih posebnih propisa iz djelokruga Državne uprave obavljaju inspektori Državne uprave.

(2) Inspekcijski nadzor u sustavu civilne zaštite obavljaju inspektori civilne zaštite i drugi inspektori Državne uprave (u daljnjem tekstu: inspektori) u sjedištu Državne uprave i izvan sjedišta u područnim jedinicama.

(3) Inspektor u područnoj jedinici, zbog potrebe posla ili učinkovitijeg obavljanja poslova inspekcijskog nadzora, može se privremeno naložiti obavljanje tih poslova na području druge područne jedinice, neovisno o udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja.

Članak 77.

(1) Inspektor dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i značkom.

(2) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o izgledu i sadržaju službene iskaznice i značke inspektora civilne zaštite i službenika Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Članak 78.

(1) Postupak inspekcijskog nadzora može biti redovni i izvanredni.

(2) Redovni inspekcijski nadzor vodi se po službenoj dužnosti sukladno godišnjem planu inspekcijskog nadzora Državne uprave.

(3) Izvanredni inspekcijski nadzor pokreće se na temelju posebnog naloga ovlaštene osobe Državne uprave uzimajući u obzir predstavke, odnosno druge obavijesti koje upućuju na potrebu zaštite javnog interesa.

(4) U inspekcijskom nadzoru inspektor nadzire fizičke i pravne osobe koje su obvezne provoditi mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite, ispunjavanje uvjeta i način rada objekata nadzora, obavlja izravan uvid u opće i pojedinačne akte te nadzire provođenje mjera određenih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(5) Pravna ili fizička osoba koja podliježe inspekcijskom nadzoru dužna je inspektorom omogućiti obavljanje toga nadzora, predložiti mu sve dokumente i akte koje inspektor zatraži i osigurati mu prostorne i druge uvjete za neometan rad.

Članak 79.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Jedan primjerak zapisnika uručuje se ili dostavlja nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi.

Članak 80.

(1) Ako je ovim ili drugim zakonom predviđeno da se u slučaju utvrđene nezakonitosti donosi određena mjera, inspektor je dužan donijeti rješenje kojim će izreći takvu mjeru.

(2) Ako inspektor tijekom obavljanja inspekcijskoga nadzora uoči i u zapisniku konstatira nezakonitosti ili nepravilnosti u provedbi ovog Zakona, donijet će rješenje kojim će fizičkim i pravnim osobama, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim nadziranim osobama naložiti sljedeće mjere:

- izradu, donošenje, dopunu i ažuriranje procjena rizika, planova djelovanja civilne zaštite, operativnih planova i vanjskih planova zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari sukladno ovom Zakonu i propisanoj metodologiji
- razmatranje stanja i analize sustava civilne zaštite u cjelini za prethodno razdoblje, donošenje smjernica za organizaciju i plan razvoj sustava civilne zaštite za svoje područje za tekuću godinu
- osnivanje, popunu, razvoj i financiranje opremanja, osposobljavanja i uvježbavanja operativnih snaga civilne zaštite sukladno usvojenim planskim dokumentima, smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite
- osiguravanje financijskih sredstava za razvoj i opremanje snaga civilne zaštite kao i za financiranje aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama
- izvršenje propisa o ustrojavanju stožera civilne zaštite, imenovanju tijela i povjerenika civilne zaštite te provedbe njihovog osposobljavanja
- donošenje odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- izradu i donošenje plana vježbi operativnih snaga sustava civilne zaštite
- osiguravanje uvjeta za premještanje, zbrinjavanje, sklanjanje, evakuaciju i druge mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite radi zaštite i spašavanja ljudi i imovine
- dostavljanje podataka potrebnih za izradu procjene rizika, planova djelovanja civilne zaštite i vanjskih planova zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari
- izradu, donošenje i ažuriranje operativnog plana te organiziranje i provedbu mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite određenih planom djelovanja civilne zaštite
- uspostavu i održavanje odgovarajućeg internog sustava obavješćivanja građana
- izradu projekta te uspostavu, održavanje i uvezivanje sustava uzbunjivanja građana u perimetru stvarnih rizika za građane u svojoj okolini
- nabavu i postavljanje jedinstvenog plakata s prikazom grafičkih znakova za uzbunjivanje u objektima te obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112
- otklanjanje nepravilnosti radi ispunjavanja stručnih, materijalno - tehničkih i drugih posebnih uvjeta za izvođenje programa formalnog i neformalnog obrazovanja u sustavu civilne zaštite
- otklanjanje drugih uočenih nepravilnosti i nedostataka u provedbi ovog Zakona utvrđenih inspekcijskim nadzorom.

Članak 81.

(1) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, rješenje iz članka 80. ovoga Zakona inspektor neće donositi u situaciji kad su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora ili kad izvršenje uopće nije moguće, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku.

(2) Ako inspektor tijekom obavljanja inspekcijskoga nadzora uoči nezakonitosti, a nije ovlašten postupati, već je nadležno postupati drugo tijelo, izvijestit će o tome bez odgode to nadležno tijelo i zatražiti pokretanje postupka i poduzimanje mjera za suzbijanje nezakonitosti.

Članak 82.

Protiv rješenja inspektora iz članka 80. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 83.

Ako inspektor utvrdi postojanje sumnje da je počinjen prekršaj ili kazneno djelo, uz rješenje za čije je donošenje ovlašten dužan je u roku 15 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera donijeti prekršajni nalog ili podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka.

Članak 84.

(1) O obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama vodi se očevidnik.

(2) Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja očevidnika inspekcijskog nadzora u sustavu civilne zaštite.

Članak 85.

Radi ujednačenog i pravilnog postupanja u obavljaju inspekcijskih nadzora i učinkovitog djelovanja čelnik Državne uprave donosi upute i mišljenja o načinu obavljanja inspekcijskih nadzora.

XV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 86.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako:

- ne donese plan djelovanja civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- ne donese plan vježbi civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- ne dostavi predstavničkom tijelu prijedlog odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite i prijedlog odluke o osnivanju postrojbi civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- kod donošenja godišnjeg plana nabave sredstava civilne zaštite ne uključi materijalna sredstva i opremu snaga civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- ne osigura uvjete za vođenje i ažuriranje baze podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima operativnih snaga sustava civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- ne osigura uvjete za raspoređivanje pripadnika u postrojbe i na dužnosti povjerenika civilne zaštite te vođenje evidencije raspoređenih pripadnika (članak 17. stavak 3.)
- ne donese odluku o osnivanju stožera civilne zaštite i ne imenuje načelnika, zamjenika i članove stožera (članak 23. stavak 1. i članak 24. stavak 1.)
- ne završi program osposobljavanja za obavljanje poslova civilne zaštite prema programu koji provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite (članak 17. stavak 5.)
- ne imenuje povjerenika i zamjenika civilne zaštite (članak 34. stavak 1.)
- ne omogući provedbu inspekcijskog nadzora, ne predoči sve dokumente i ne osigura uvjete za neometan rad inspektora (članak 78. stavak 5.).

Članak 87.

Novčanom kaznom od 20.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako:

- ne izradi i ne predloži predstavničkom tijelu procjenu rizika od velikih nesreća i redovito ne ažurira procjene rizika i plan djelovanja civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- ne osigura uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša (članak 17. stavak 3.)
- ako ne osnuje, ne financira, ne oprema, ne osposobljava te ne uvježbava operativne snage sukladno usvojenim smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite (članak 17. stavak 3.)
- ne donese vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari (članak 17. stavak 5.).

Članak 88.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne planira način organiziranja provedbe mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite (članak 36. stavak 1.)
- ne dostavi centru 112 podatke o prijetnji za nastanak izvanrednog događaja, velike nesreće i katastrofe (članak 36. stavak 5.)
- bez opravdanog razloga ne omogući sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite zaposlenicima koji su raspoređeni u operativne snage civilne zaštite (članak 37.)
- ne uspostavi i ne održava sustav uzbunjivanja (članak 38. stavak 1.)
- ne ishodi suglasnost Državne uprave na idejni projekt vlastitog sustava za uzbunjivanje prije instaliranja (članak 38. stavak 4.)
- na vidljivom mjestu u javnim telefonskim govornicama ne istakne obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 (članak 41. stavak 1.)
- ne istakne obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i znakovima za uzbunjivanje (članak 41. stavak 3.)
- ne omogući provedbu inspekcijskog nadzora, ne predočiti sve dokumente i akte koje inspektor zatraži i ne osigura prostorne i druge uvjete za neometan rad inspektora (članak 78. stavak 5.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 89.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne dostavi podatke Državnoj upravi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za izradu procjene rizika, planova djelovanja civilne zaštite i vanjskog plana civilne zaštite u slučaju nesreće koje uključuju opasne tvari (članak 36. stavak 4.)
- ne postupi po zahtjevu načelnika stožera civilne zaštite jedinice lokalne, područne (regionalne) samouprave i načelnika Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i ne sudjeluje u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite (članak 36. stavak 6.)
- ne uspostavi ili ne podmiri troškove uspostavljanja i korištenja komunikacijske veze za potrebe upravljanja i nadzora sirenama iz nadležnog centra 112 (članak 38. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 90.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

- ako se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv nadležnog tijela radi rješavanja statusa obveznika civilne zaštite, osposobljavanja i mobilizacije ili odbije sudjelovati u provođenju mjera civilne zaštite od dana mobilizacije do primitka zapovijedi o demobilizaciji (članak 45. stavak 2.)
- ako ne izvršava mjere i aktivnosti civilne zaštite po usmenom nalogu službenika Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima (članak 55. stavak 1.).

Članak 91.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

- ako ne postupi po odluci i po nalogu nositelja provedbe prisilne evakuacije (članak 26. stavak 4.)
- ako se kao povjerenik civilne zaštite ili njegov zamjenik bez opravdanog razloga ne odazove pozivu načelnika nadležnog stožera civilne zaštite (članak 34. stavak 2.).

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 92.

(1) Propise iz članka 10. stavka 1., članka 11. stavka 2., članka 22. stavka 1., članka 33. stavka 2., članka 45. stavka 5., članka 46. stavka 2. i članka 63. stavka 6. donijet će Vlada Republike Hrvatske u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Propise iz članka 13. stavka 2., članka 21. stavaka 4. i 5., članka 33. stavaka 2. i 3., članka 41. stavka 4., članka 42., članka 49. stavaka 2. i 3., članka 50. stavka 3., članka 52. stavka 5., članka 60. stavka 3., članka 61. stavka 2., članka 62. stavka 4., članka 69. stavka 2., članka 77. stavka 2. i članka 84. stavka 2. donijet će čelnik Državne uprave u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 93.

Do stupanja na snagu propisa iz članka 92. ovoga Zakona ostaju na snazi sljedeći dokumenti i propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju (Narodne novine, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10), u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom:

- 1) Procjena ugroženosti Republike Hrvatske od prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 7. ožujka 2013. godine)
- 2) Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 96/10)
- 3) Uredba o visini i uvjetima za isplatu naknade troškova mobiliziranim građanima (Narodne novine, broj 91/06)
- 4) Uredba o visini naknade osobama angažiranim u zaštiti i spašavanju izvan granica Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 90/06)

- 5) Uredba o načinu utvrđivanja naknade za privremeno oduzete pokretnine radi provedbe mjera zaštite i spašavanja (Narodne novine, broj 85/06)
- 6) Uredba o načinu prelaska granice prilikom primanja i/ili upućivanja žurne pomoći u zaštiti i spašavanju (Narodne novine, broj 52/06)
- 7) Uredba o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje (Narodne novine, br. 13/06 i 49/06)
- 8) Pravilnik o službenoj iskaznici i znački inspektora zaštite i spašavanja, inspektora za vatrogastvo i službenika Državne uprave za zaštitu i spašavanje s posebnim ovlastima i odgovornostima (Narodne novine, broj 18/06)
- 9) Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva (Narodne novine, broj 47/06)
- 10) Pravilnik o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja u aktivnostima snaga za žurnu pomoć u katastrofama u inozemstvu (Narodne novine, broj 73/06)
- 11) Pravilnik o mobilizaciji i djelovanju operativnih snaga zaštite i spašavanja (Narodne novine, br. 40/08 i 44/08)
- 12) Pravilnik o odori pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja Državne uprave za zaštitu i spašavanje (Narodne novine, br. 81/09 i 115/10)
- 13) Pravilnik o ustrojstvu, popuni i opremanju postrojbi civilne zaštite i postrojbi za uzbunjivanje (Narodne novine, broj 111/07)
- 14) Pravilnik o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (Narodne novine, br. 30/14 i 67/14)
- 15) Pravilnik o zaštiti arhivskoga i registraturnog gradiva Državne uprave za zaštitu i spašavanje (Narodne novine, br. 114/06 i 141/09)
- 16) Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe za obavljanje stručnih poslova u području planiranja zaštite i spašavanja (Narodne novine, broj 91/13)
- 17) Pravilnik o nagradama i priznanjima Državne uprave za zaštitu i spašavanje (Narodne novine, br. 23/07 i 126/09)
- 18) Pravilnik o zemljopisno obavijesnom sustavu Državne uprave za zaštitu i spašavanje (Narodne novine, broj 98/12).

Članak 94.

(1) U slučaju pripravnosti zbog mogućeg nastupanja katastrofe ili u slučaju proglašenja katastrofe, čelnik Državne uprave ovlašten je poduzimati mjere i aktivnosti i organizirati drugačiji raspored rada i radnog vremena i mjesto rada državnih službenika i namještenika Državne uprave.

(2) U slučaju velike nesreće i katastrofe, na državne službenike i namještenike Državne uprave ne primjenjuju se odredbe općih propisa o radu o ograničenju prekovremenog rada.

Članak 95.

Operativne snage sustava civilne zaštite dužne su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, Državnoj upravi dostaviti podatke o svojim operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i izraditi operativne planove za izvršavanje zadaća u sustavu civilne zaštite.

Članak 96.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona jedinice lokalne samouprave preuzimaju poslove upravljanja i održavanja javnih skloništa na svojem području.

Članak 97.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su donijeti procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 49. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Procjene ugroženosti i planovi zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave doneseni na temelju Zakona o zaštiti spašavanju (Narodne novine, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10) ostaju na snazi do donošenja procjena i planova iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 98.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- Pravilnik o određivanju gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (Narodne novine, broj 2/91)
- Pravilnik o tehničkim normativima za skloništa (Narodne novine, broj 53/91)
- Pravilnik o održavanju skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru (Narodne novine, broj 45/84)
- Pravilnik o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (Narodne novine, broj 98/01).

Članak 99.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti članak 12. i članak 13. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu (Narodne novine, br. 33/02, 92/10 i 73/13) u dijelu koji se odnosi na pripadnike civilne zaštite.

Članak 100.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti i spašavanju (Narodne novine, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10).

Članak 101.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Sustav zaštite i spašavanja definiran je odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju (Narodne novine, br. 174/2004, 79/2007, 38/2009 i 127/2010), dok je civilna zaštita (ustroj i djelovanje) prije donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju bila definirana Zakonom o unutarnjim poslovima iz 1994. godine, koji je donošenjem Zakona o policiji (Narodne novine, br. 34/2011) u ožujku 2011. godine prestao važiti te civilna zaštita u Republici Hrvatskoj nije više bila normativno regulirana.

Donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite riješio bi se postojeći problem konflikta između pojmova „zaštita i spašavanje“ i „civilna zaštita“ kroz provođenje sveobuhvatne normativne reforme sustava, a preimenovanjem sustava zaštite i spašavanja u sustav civilne zaštite izvršilo bi se pojmovno usklađivanje i standardiziranje sa stanjem na prostoru Europske unije na način da se zaštita i spašavanje u velikim nesrećama i katastrofama definiraju kao aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Republika Hrvatska članica je Mehanizma civilne zaštite Europske zajednice na temelju Memoranduma o razumijevanju između Republike Hrvatske i Europske zajednice o sudjelovanju Republike Hrvatske u "Mehanizmu Zajednice za civilnu zaštitu" (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 7/2009 i 9/2009), koji je stupio na snagu 14. rujna 2009. godine.

Stoga se ovim Konačnim prijedlogom zakona sustav civilne zaštite ustrojava kao poseban organizacijski okvir čijim se preventivnim, planskim i operativnim djelovanjem provode mjere i aktivnosti radi spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Upravljanje u velikim nesrećama i katastrofama zahtijeva uključivanje svih subjekata od značaja za reagiranje sustava. Iz tog razloga utemeljuju se stožeri civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja sustava civilne zaštite.

Na temelju ovog Konačnog prijedloga zakona smanjit će se broj zapovjednih i koordinativnih tijela u sustavu civilne zaštite, urediti ovlasti svih razina sustava (lokalne, područne, državne) te na općim načelima humanosti i zabrane diskriminacije, kao i na načelima operativnog djelovanja, supsidijarnosti, solidarnosti i kontinuiteta djelovanja, urediti nadležnosti i odnose između razina sustava.

Sustav civilne zaštite po pitanju dijela operativnih kapaciteta mora biti kompatibilan s EU standardima kako bi se osigurale pretpostavke potrebne za zajedničko djelovanje sa snagama drugih država članica što doprinosi jačanju ukupnih kapaciteta odgovora na katastrofe u širem okruženju i potiče međunarodnu solidarnost.

Reformom postojećeg sustava zaštite i spašavanja na temelju novog koncepta sustava civilne zaštite nastavlja se ranije započeta decentralizacija sustava i implementiraju odredbe Ustava Republike Hrvatske prema kojima je civilna zaštita jedan od poslova iz samoupravnog djelokruga lokalne samouprave obavljanjem kojih se ostvaruju neposredne potrebe građana te

potpuna funkcionalna integracija sposobnosti civilne zaštite na svim razinama jedinstvenog sustava, pojednostavnjuju procedure uz primjenu operativnih načela djelovanja sustava i uređuju nadležnosti u zapovijedanju operativnim snagama na svim razinama sustava.

Pri tome je temeljni princip da svaka operativna snaga civilne zaštite samostalno provodi sve obveze propisane ovim Zakonom i drugim posebnim propisima, razvija, osposobljava i koristi vlastite operativne kapacitete i usklađuje operativno djelovanje s drugim sudionicima u cjelovitom sustavu. Suvremena društva u stalnoj su interakciji s rizicima i izložena su potencijalnim opasnostima i posljedicama različitih ugroza, pa civilna zaštita mora biti kontinuirani, a ne kampanjski proces.

Republika Hrvatska i lokalne zajednice moraju biti spremne suočiti se s postojećim, ali i novim prijetnjama i sigurnosnim izazovima, a najučinkovitiji je način da se fokus i mjere civilne zaštite stalno prilagođavaju promjenama opasnosti i novim rizicima te da se sve preventivne mjere dosljedno provode.

Stoga se odredbama ovog Konačnog prijedloga zakona nastavlja razvoj sustava civilne zaštite koji će moći odgovoriti na posljedice sve učestalijih katastrofa, odnosno jačanje preventivnih mjera, ali i sustavnih organizacijskih i razvojnih rješenja tako da postojeće operativne snage civilne zaštite ojačaju spremnost za djelovanje u velikim nesrećama i katastrofama sukladno procjenama rizika.

Ovim Konačnim prijedlogom zakona propisuju se nadležnosti sudionika i operativnih snaga civilne zaštite u sustavu civilne zaštite po pitanjima od značaja za integriranje svih djelatnosti, snaga, tijela i općenito sposobnosti od interesa za djelovanje cjelovitog sustava, planiranje civilne zaštite kao i hijerarhija procjena, planova i dokumenata na području civilne zaštite te obveze svih sudionika u sustavu civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Posebni dio Zakona obuhvaćaju odredbe kojima se uređuje osposobljavanje u sustavu civilne zaštite, upravni i inspekcijski nadzor nad provođenjem obveza svih odgovornih sudionika u sustavu civilne zaštite kako bi se u što kraćem vremenu i što kvalitetnije osiguralo ostvarivanje prava i obveza nositelja na svim razinama te na taj način integrirale funkcije i u što kraćem vremenu uspostavio funkcionalan i cjelovit sustav civilne zaštite Republike Hrvatske.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Na članak 1.

Ovom odredbom određuje se predmet Zakona o sustavu civilne zaštite. Pojam sustav civilne zaštite terminološki određuje jedan segment javnih poslova, odnosno javnih politika koji je prisutan na državnoj, kao i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave uz ovim Zakonom naglašeno sve izraženije jačanje odgovornosti na lokalnim razinama.

Na članak 2.

U ovoj odredbi navodi se Direktiva Europske unije čije su odredbe već preuzete i primjenjuju se u Republici Hrvatskoj na temelju odredbi važećeg Zakona o zaštiti i spašavanju (Narodne novine, br. 174/2004, 79/2007, 38/2009 i 127/2010) kojima se propisuje izrada i način donošenja vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju nesreće koja uključuje opasne tvari te su na istovjetan način navedene i u odredbama ovog Zakona.

Na članak 3.

Propisuje se značenje pojedinih izraza u smislu ovog Zakona.

Na članak 4.

U ovoj odredbi određuje se obilježavanje važnijih datuma u području civilne zaštite i to Dan civilne zaštite Republike Hrvatske, Dan europskog broja 112 i Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa.

Na članak 5.

Ovom odredbom definira se sustav civilne zaštite. Cilj ustrojavanja i djelovanja sustava civilne zaštite je da novim smjerom, provedbom stručnih projekata, jačanjem svijesti i odgovornosti sudionika te potpunom implementacijom mjera i aktivnosti bitnih za izgradnju sustava na novim podlogama osigura uvjete za ostvarivanje glavnog cilja. Cilj je zaokret operativne misije sustava sa bavljenja posljedicama izvanrednih događaja na upravljanje rizicima i smanjivanje ranjivosti svih društvenih vrijednosti izloženih štetnim utjecajima velikih nesreća i katastrofa koje se moraju štititi djelovanjem svih sudionika sustava civilne zaštite.

Na članak 6.

Ovom odredbom uvodno se navode faze djelovanje sustava civilne zaštite od redovnog djelovanja putem preventivnih, planskih aktivnosti, razvoj i jačanje spremnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite, reagiranja operativnih snaga sustava do slučaja kada velika nesreća ili katastrofa nadilazi sposobnosti svih sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite pa je potrebna međunarodna pomoć.

Na članak 7.

Ovom odredbom definiraju se opća načela utemeljena na Ženevskim konvencijama: načelo humanosti i načelo zabrane diskriminacije.

Spasilačke kapacitete, ljudske i materijalne, potrebno je razvijati sukladno novim rizicima, pa se ustrojstvo sustava, nadležnosti i suradnja prilikom reagiranja temelji na načelima operativnog djelovanja sustava civilne zaštite: supsidijarnosti, solidarnosti i kontinuiteta djelovanja koji su preduvjet za osiguranje sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

Na članak 8.

U ovoj odredbi određuju se sudionici koji provode mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite. Zakonom su definirane četiri glavne skupine sudionika: Vlada Republike Hrvatske, Državna uprava, tijela državne uprave i druga državna tijela; Oružane snage Republike Hrvatske i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Javnu percepciju sustava civilne zaštite potrebno je promijeniti na način da se na civilnu zaštitu prestane gledati isključivo kao na postrojbe civilne zaštite koje su dužne ustrojavati jedinice lokalne samouprave na temelju odredbi kojima se propisuju obveze građana za sudjelovanje u provođenju mjera i aktivnosti u otklanjanju posljedica velikih nesreća i katastrofa.

Ovim Zakonom sustav je definiran kao jedinstven kapacitet koji je organizacijski integrirao sve funkcionalne - namjenske spasilačke sposobnosti na svim razinama ustrojavanja sustava.

Na članke 9. - 10.

Ovom odredbom uređuje se da Vlada Republike Hrvatske, uz potporu Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, rukovodi djelovanjem sudionika sustava civilne zaštite u katastrofama.

Na temelju ovih odredbi Vlada usvaja i donosi najvažnije akte za provedbu ovog Zakona te dokumente koji su najznačajniji za razvoj jedinstvenog sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Na članak 11.

Ovom odredbom definiraju se ovlasti Vlade Republike Hrvatske i iznimno, čelnika Državne uprave za donošenje odluke o traženju i pružanju međunarodne pomoći u katastrofama i podnošenje izvješća o pruženoj žurnoj pomoći.

Na članke 12. - 13.

Ovim odredbama uređuje se nadležnost Državne uprave te ovlast čelnika Državne uprave za donošenje propisa za provedbu ovog Zakona.

Na članak 14.

Ovom odredbom propisuju se zadaće tijela državne uprave i drugih državnih tijela u sustavu civilne zaštite iz njihovog djelokruga.

Na članak 15.

U ovom članku uređuje se sudjelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u aktivnostima sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Na članak 16.

Ovom odredbom propisuju se obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ustavom Republike Hrvatske utvrđuju se obveze lokalnih zajednica za skrb o civilnoj zaštiti i vatrogastvu, a odredbama ovog Zakona razrađuju se obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na način da uređuju i planiraju, organiziraju, financiraju i provode civilnu zaštitu. Lokalne zajednice, implementacijom načela supsidijarnosti kroz zakonsku normu temeljni su nositelji prava i odgovornosti djelovanja sustava civilne zaštite na područjima nadležnosti u velikim nesrećama. To je načelo prema kojem su u lancu reagiranja i odgovornosti za postupanje u velikim nesrećama i katastrofama prvenstveno nadležni autoriteti na području koje je njima zahvaćeno, uz naknadno uključivanje snaga i ostalih kapaciteta šire zajednice. Znači, sustav počinje s reagiranjem na njihovom području snagama kojima one raspolažu, dok su sve ostale snage koje se uključuju u reagiranje primjenom načela solidarnosti isključivo nadogradnja njihovih temeljnih sposobnosti.

Taj sustav nije statičan, on se razvija, izgrađuje, unaprjeđuje za što su potrebna financijska sredstva koja sve lokalne zajednice nemaju u dostatnim iznosima kako bi zadovoljile sve obveze, tako da sve lokalne zajednice neće imati istovrsno razvijenu civilnu zaštitu koju bi po pitanju kapaciteta za reagiranje trebali prilagođavati potencijalnim opasnostima i rizicima.

Na članak 17.

Ovom odredbom uređene su obveze, i odgovornost i nadležnosti predstavničkih i izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način i ovlasti za donošenje dokumenata i propisa u području civilne zaštite za obavljanje poslova civilne zaštite iz njihovog samoupravnog djelokruga.

Utvrđuje se obveza osposobljavanja općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za obavljanje poslova civilne zaštite. Specifičnosti izvanrednih događaja zahtijevaju određena znanja i vještine kao i brzo reagiranje. Stoga je propisano kako su se čelnici lokalnih zajednica dužni osposobljavati za obavljanje poslova uređenih odredbama ovog Zakona na području njihove nadležnosti. Praksa je pokazala kako su prethodno educirani čelnici u nesrećama postizali kvalitetnije operativne rezultate, ali su i u okviru redovnog svakodnevnog rada osvješteniji za razumijevanje potreba sustava civilne zaštite.

Na članak 18.

Ovom odredbom uređuje se mogućnost zajedničkog organiziranja obavljanja poslova civilne zaštite iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje se uređuje sporazumom u skladu sa zakonom, statutima i drugim općim aktima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na članak 19.

Ovim člankom uređuju se obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svezi s popunjavanjem postrojbi i raspoređivanjem povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite, pozivanjem o obveznika civilne zaštite i osposobljavanjem raspoređenih obveznika snaga civilne zaštite – pripadnika postrojbi civilne zaštite, povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika.

Na članak 20.

U ovoj odredbi navedene su operativne snage sustava civilne zaštite i propisana njihova obveza u svezi s vođenjem, ažuriranjem i dostavljanjem baza podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima operativnih snaga Državnoj upravi.

Na članak 21.

Ovim člankom definira se stožer civilne zaštite kao stručno, operativno i koordinativno tijelo za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama koji se osniva na državnoj razini, razini područne (regionalne) samouprave i na razini lokalne samouprave.

Na članak 22.

Ovom odredbom uređuje se osnivanje Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, rukovođenje radom Stožera i osiguravanje uvjeta za njegov rad.

Sukladno praksi u većini država EU, radom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske u katastrofama rukovodi predsjednik Vlade (ili član Vlade, odnosno načelnik Stožera civilne zaštite na temelju ovlaštenja predsjednika Vlade).

Na članke 23. - 25.

Uređuje se osnivanje stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, rukovođenje radom stožera i osiguravanje uvjeta za njihov rad. Propisuje se način imenovanja načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera, osnovni sastav i način rada stožera civilne zaštite te način osposobljavanja njihovih članova i utvrđuje se obveza osposobljavanja članova stožera civilne zaštite za poslove civilne zaštite.

Na članak 26.

U ovoj odredbi uređuje se način preventivnog provođenja prisilne evakuacije u slučaju nastanka velike nesreće i katastrofe i obveza postupanja po nalogu nositelja provedbe ove mjere koja u slučaju da po istoj ne postupi, podliježe prekršajnoj odgovornosti temeljem odredbi ovog Zakona.

Na članak 27.

Temeljem ove odredbe, stožeri civilne zaštite mogu tražiti pružanje stručne pomoći i savjeta od znanstvenih i drugih institucija, zavoda, javnih poduzeća i ustanova.

Na članak 28.

Ovom odredbom operativne snage vatrogastva označavaju se kao temeljna operativna snaga i propisuje njihova obveza djelovanja u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Na članak 29.

Ovom odredbom navodi se obveza operativnih snaga Hrvatskog Crvenog križa koji su temeljna operativna snaga i propisuje njihova obveza djelovanja u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Na članak 30.

Ovom odredbom navodi se obveza operativnih snaga Hrvatske gorske službe spašavanja koji su temeljna operativna snaga i propisuje njihova obveza djelovanja u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Na članak 31.

Ovom odredbom uređuje se sudjelovanje udruga koje nemaju javne ovlasti, a od interesa su za sustav civilne zaštite, u provođenju aktivnosti i mjera sustava civilne zaštite.

Na članak 32.

Ovim člankom uređuje se sudjelovanje udruga koje su nositelji pojedinih mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u sustavu civilne zaštite, raspoređivanje operativnih članova udruga u operativnim snagama sustava civilne zaštite, pravo udruga na naknadu stvarnih troškova, reguliranje međusobnih odnosa nadležnih tijela i udruga te osposobljavanje članova udruga i sudjelovanje u osposobljavanju i vježbama.

Na članak 33.

Ovim člankom propisuje se osnivanje postrojbi civilne zaštite koje mogu biti postrojbe opće namjene, specijalističke postrojbe i državna intervencijska postrojba te ovlast Vlade Republike Hrvatske za donošenje uredbe kojom se propisuje sastav i struktura ovih postrojbi.

Čelnik Državne uprave donosi pravilnik o mobilizaciji, uvjetima i načinu rada operativnih snaga civilne zaštite, materijalnom i osobnom ustroju, pravilnik o popuni i opremanju postrojbi civilne zaštite i kriterijima zdravstvenih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici postrojbi civilne zaštite te uvjetima za imenovanje povjerenika civilne zaštite.

Na članak 34.

Propisuje se nadležnost za imenovanje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika za pojedinačnu stambenu građevinu, više stambenih građevina, ulice i dijelove ulica, mjesne odbore i manja naselja i obveze povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika.

Na članak 35.

Ovom odredbom propisuje se obveza koordinatora na lokaciji koji na terenu procjenjuje situaciju i posljedice. Koordinatora određuje načelnik stožera civilne zaštite iz redova operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Na članak 36.

U ovom članku propisuju se obveze pravnih osoba u sustavu civilne zaštite te podmirivanje stvarno nastalih troškova djelovanja pravnih osoba u situacijama kada na zahtjev načelnika stožera civilne zaštite sudjeluju s ljudskim snagama i materijalnim resursima u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite.

Na članak 37.

Propisuje se obveza pravnih osoba da na poziv nadležnog tijela omoguće zaposlenicima, koji su raspoređeni u operativne snage sustava civilne zaštite, sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite.

Na članak 38.

Propisuje se obveza pravnih osoba – operatera u svezi sa uspostavljanjem i održavanjem sustava uzbunjivanja u perimetru stvarnih rizika za građane.

Na članak 39.

Propisuje se obveza vlasnika i korisnika objekata u kojima se okuplja ili boravi više od 250 ljudi te drugih ustanova u svezi sa uspostavljanjem i održavanjem odgovarajućeg internog sustava za uzbunjivanje i obavješćivanje građana koji se privremeno zateknu ili borave u tim objektima, te obveze u svezi postavljanja uređaja za uzbunjivanje građana.

Na članak 40.

Ovom odredbom uređuju se obveze pravnih osoba – operatora javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih telefonskih usluga vezano uz omogućavanje poziva na jedinstveni europski broj za hitne službe 112 te druge obveze operatora prema Državnoj upravi propisane posebnim zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija.

Propisuje se obveza pravne osobe u vlasništvu ili većinskom vlasništvu Republike Hrvatske koje imaju uspostavljen vlastiti komunikacijski sustav da, bez naknade, u slučaju velikih nesreća i katastrofa omoguće njegovo korištenje Državnoj upravi.

Na članak 41.

Ovom odredbom uređuje se obveza za isticanje obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i znakova za uzbunjivanje te se propisuje ovlast čelnika Državne uprave za donošenje pravilnika kojim se propisuje izgled, način i mjesto isticanja obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

Na članak 42.

Ovim člankom daju se ovlasti čelniku Državne uprave za donošenje pravilnika u području javnog uzbunjivanja i načinu rada u aktivnostima radijske komunikacije za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite.

Na članak 43.

Ovim člankom propisuju se obveze građanina u sustavu civilne zaštite, određuje se sadržaj mjera osobne i uzajamne zaštite te način pozivanja građana na provedbu aktivnosti sustava civilne zaštite.

Temeljni operativni kapaciteti za provođenje mjera civilne zaštite, koji su u mogućnosti reagirati u najkraće mogućem vremenu u velikim nesrećama i katastrofama su građani. Iz tog razloga svaki građanin Republike Hrvatske dužan je odazvati se na poziv nadležnih osoba i tijela te

provoditi propisane mjere civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi pod uvjetima propisanih ovim Zakonom. Te mjere osobito podrazumijevaju samopomoć i prvu pomoć na načelima solidarnosti i humanosti, premještanje osoba, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih osoba, kao i druge mjere i aktivnosti u provođenju mjera civilne zaštite. Također, svaka osoba koja Zakonom nije izuzeta od obveza sudjelovanja u civilnoj zaštiti ima obvezu osposobljavanja, kao i obvezu da bez odlaganja obavijesti centar pozivom ne jedinstveni europski broj 112 te pravo na potpunu i pravovremenu informaciju o svim prijetnjama od nastanka velike nesreće i katastrofe.

Na članak 44.

Ovom odredbom definira se tko su obveznici civilne zaštite i kategorije osoba kojima se ne mogu dodjeljivati dužnosti u sustavu civilne zaštite.

Na članak 45.

Propisuje se dužnost odazivanja građanina koji je raspoređen na određenu dužnost u postrojbi civilne zaštite na poziv nadležnog tijela radi rješavanja statusa obveznika civilne zaštite, osposobljavanja i mobilizacije, obveza sudjelovati mobiliziranog građanina u provođenju mjera civilne zaštite, pravo na pripadajuće naknade.

Također se propisuje donošenje uredbe Vlade Republike Hrvatske o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbi civilne zaštite za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite.

Na članak 46.

U ovoj odredbi definiraju se mjere civilne zaštite.

Na članak 47.

U ovoj odredbi određuju se faze i vrste aktivnosti u sustavu civilne zaštite (pripremne i operativne).

Na članke 48. i 49.

Misija sustava civilne zaštite je i nadalje zaštita i spašavanje ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od prirodnih i tehničko tehnoloških velikih nesreća i katastrofa te od posljedica ratnih djelovanja, međutim sve se više naglašava značaj preventivnih poslova iz nadležnosti javnih tijela, jačanje svijesti građana i provođenja drugih preventivnih mjera i na taj se način normativnim promjenama određuje i kontekst novog smjera u kojem bi se trebao odvijati proces razvoja sustava civilne zaštite.

Ovim odredbama propisuje se sadržaj preventivnih aktivnosti na području civilne zaštite, tko ih provodi i s kojim ciljem te sadržaj planskih dokumenata u području civilne zaštite i ovlast za donošenje pravilnika kojim se propisuje metodologija, sadržaj, postupke i nositelji izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti i način informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja.

Bitan preduvjet uspješnosti sustava civilne zaštite je i smanjenje rizika od katastrofa, koje se također mora planirati, razvijati i provoditi kao dio međunarodnih napora i u punoj suradnji sa međunarodnim institucijama i drugim zemljama. Smanjivanje rizika od katastrofa mora

uključivati sve subjekte planiranja i provedbe razvojnih planova na svim razinama, od tijela vlasti, državne uprave, jedinica lokalne samouprave pa do znanstvenih institucija i pravnih osoba na području gospodarstva, u vlasništvu države i iz privatnog sektora kao i nevladinih organizacija.

Na članak 50.

Ovom odredbom uređuje se proglašavanje pripravnosti sustava civilne zaštite u slučaju mogućnosti nastanka velike nesreće te u slučaju mogućnosti nastanka katastrofe.

Na članak 51.

Ovim člankom uređuje se reagiranje i propisuje nadležna tijela i daju ovlasti osobama koje nalažu aktiviranje operativnih snaga sustava civilne zaštite. Tako normativno usmjeravan proces ukazuje na nastavljanje s procesom decentralizacije djelatnosti civilne zaštite koji je sukladan s obvezama sudionika sustava s lokalnih i područnih razina s Ustavom Republike Hrvatske te istovremeno predstavlja i potpuno implementiranje tzv. europskog načela supsidijarnosti u pravnu praksu Republike Hrvatske.

Sustav civilne zaštite u najširem obliku čine sudionici, dok se užom, unutarnjom podjelom sustava, stječe detaljna slika o strukturi svih kapaciteta koji se prema odredbama ovog Zakona moraju obvezno, pod propisanim uvjetima, uključiti u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite po fazama u rasponu od preventive i planiranja, preko pripravnosti do reagiranja.

Na članak 52.

Ovoj odredbom uređuje se aktiviranje sustava civilne zaštite na lokalnoj odnosno područnoj (regionalnoj) razini i stavljanje sustava civilne zaštite na višoj hijerarhijskoj razini u stanje pripravnosti, te usklađivanje pružanja materijalne i druge pomoći nižoj hijerarhijskoj razini pogođenoj velikom nesrećom na njezin zahtjev.

Propisuju se uvjeti i utvrđuju ovlaštene osobe za upućivanje zahtjeva za pružanje pomoći višoj hijerarhijskoj razini, preuzimanje koordinacije provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite od strane više razine, procjena opravdanost zahtjeva za pružanje pomoći.

Na članke 53. i 54.

Ovom odredbom propisuje se ovlasti na svim razinama sustava za proglašavanje velike nesreće i katastrofe te prestanak provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica velike nesreće i katastrofe.

Na članak 55.

Ovom odredbom propisuju se ovlasti službenika Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi neodgodivih mjera civilne zaštite, obveza izdavanja poziva, odnosno rješenja u pisanom obliku za usmene naloge te mogućnost pokretanja upravnog spora na rješenja donesena temeljem ovog članka.

Na članak 56.

Određuje se da službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima u obavljanju poslova dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i značkom.

Na članak 57.

Utvrđuju se obveze i prava i obveze osoba u svezi sa sudjelovanjem u aktivnostima sustava civilne zaštite po nalogu službenika Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Na članak 58.

Utvrđuju se da vlasnik ili korisnika imovine kojima službenik Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima privremeno ograniči pravo posjeda imovine radi provedbe mjera civilne zaštite ima pravo na naknadu troškova korištenja i naknadu eventualne štete.

Na članak 59.

Ovom odredbom uređuje se znak civilne zaštite i druge oznake te ugradnja posebnih uređaja na vozila civilne zaštite sukladno posebnom propisu u području sigurnosti prometa na cestama.

Na članak 60.

Ovom odredbom propisuje se obveza pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite u aktivnostima civilne zaštite nošenja odora pripadnika snaga civilne zaštite ili svojih službenih odora, sukladno odredbama ovog Zakona i drugih posebnih propisa te se daje ovlast Državne uprave za donošenje pravilnika o odori.

Pripadnici postrojbi, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici na odori i radnoj odjeći nose znak civilne zaštite, oznaku zastave Republike Hrvatske i oznake dužnosti i specijalnosti.

Na članak 61.

Ovom odredbom uređuju se da obveznicima civilne zaštite raspoređenima u postrojbe i na dužnost povjerenika civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državna uprava na temelju službenih evidencija izdaju iskaznicu civilne zaštite te se daje ovlast čelniku Državne uprave za donošenje pravilnika kojim se propisuje sadržaj, izgled i način korištenja iskaznice civilne zaštite.

Na članak 62.

Ovom odredbom propisuje se da evidenciju pripadnika snaga civilne zaštite i popis hrvatskih državljana koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite vode jedinice lokalne samouprave.

Državna uprava vodi jedinstvene informacijske baze podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi i zemljopisno obavijesni sustav.

Ovom odredbom daje se ovlast čelniku Državne uprave za donošenje pravilnika kojim se propisuje vođenje evidencija pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, zemljopisno obavijesnog sustava Državne uprave, jedinstvene evidencije i informacijskih baza podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite.

Na članak 63.

Ovom odredbom uređuje se sudjelovanje pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim aktivnostima te se propisuju ovlasti Vlade Republike Hrvatske za donošenje uredbe kojom se uređuju način i uvjeti sudjelovanja te prava, dužnosti i obveze pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim aktivnostima i pružanju međunarodne pomoći te za donošenje odluke o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u pružanju međunarodne pomoći. Čelnik Državne uprave, s obzirom da se radi o već preuzetim obvezama Republike Hrvatske iz međunarodnih ugovora, ima ovlast za donošenje odluke o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim programima osposobljavanja i vježbama.

Osobito je značajno razvijati bilateralnu suradnju na području zaštite i spašavanja sa susjednim i državama u regiji, s kojima Republika Hrvatska dijeli mnoge rizike od izloženosti prirodnim i tehnološkim nesrećama i katastrofama, sudjelovati u definiranju programa i planiranju pružanja međudržavne pomoći u katastrofama. Primjena međunarodnih standarda važna je zbog rizika koji prelaze državne granice te zajedničkog djelovanja u međunarodnom prostoru sa spasilačkim snagama partnerskih država pod vodstvom međunarodnih organizacija (EU, NATO, UN). Na taj način sustav civilne zaštite Republike Hrvatske postat će u većoj mjeri kompatibilan dio međunarodnog sustava reagiranja u katastrofama. Pripremanje kapaciteta za reagiranje u katastrofama, na razini međunarodnih standarda, uz zadovoljavanje nacionalnih potreba posebno je važno i za razvoj turizma, kao strateške gospodarske grane.

Na članke 64. - 66.

U ovim odredbama uređuje osposobljavanje u sustavu civilne zaštite kako bi se razvijala sigurnosna kultura građana, kontinuirano provodilo educiranje i uvježbavanje sudionika i pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, posebno ranjivih skupina, za postupanje u nesrećama i katastrofama.

Nadalje, uređuje se ovlaštenje Državne uprave, javnih ustanova ili drugih pravnih osoba za provođenje osposobljavanja u sustavu civilne zaštite, propisuju se ovlasti za donošenje programa i nadležnost za obavljanje nadzora nad provođenjem programa osposobljavanja u sustavu civilne zaštite u posebnom dijelu koji nije iz djelokruga tijela državne uprave nadležnog za obrazovanje.

Također se navodi mogućnost osnivanja državne javne ustanove za provedbu osposobljavanja u sustavu civilne zaštite, koja nedostaje u sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Na članak 67.

Ovom odredbom uređuje se nadležnost informiranja javnosti o mogućem nastanku i razvoju katastrofe i načela informiranja na način da isto mora biti pravovremeno i svima dostupno.

Na članak 68.

Utvrđuje se obveza medija na ustupanje korištenja usluga telekomunikacijske mreže i sustava veza za prijenos signala i obavijesti i na objavu službenih priopćenja.

Na članak 69.

Ovom odredbom uređuje se nadležnost Državne uprave za dodjelu sudionicima civilne zaštite priznanja i nagrada za iznimna postignuća i doprinos u razvoju i unapređenju sustava civilne zaštite te iskazanu osobnu požrtvornost u akcijama spašavanja građana i materijalnih dobara te se daje ovlast čelniku Državne uprave za donošenje pravilnika kojim se propisuju mjerila i postupak dodjele nagrada i priznanja.

Na članak 70.

U ovoj odredbi utvrđuju se izvori financiranja sustava civilne zaštite.

Svi sudionici sustava civilne zaštite kojima su odredbama ovog Zakona utvrđene obveze za ustrojavanje i operativno djelovanje sustava civilne zaštite, osobito kapaciteti središnje države koji su korisnici Državnog proračuna Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugi kapaciteti decentralizirane države te operativne snage sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja, raspolažu financijskim sredstvima kojim pokrivaju troškove provođenja obveza iz zakonom ili osnivačkim aktima utvrđenih područja nadležnosti. Većina tih sredstava planirana je i namijenjena za financiranje redovnog svakodnevnog rada ili troškova tzv. hladnog pogona.

Financiranje spremnosti redovnih kapaciteta operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite nije toliko izražen problem kada se radi o sredstvima namijenjenim za njihovo redovno djelovanje u svakodnevnim nesrećama, ali je objektivno teško rješiv problem kada su u provođenje mjera i aktivnosti zaštite i spašavanja u velikim nesrećama i katastrofama uključeni kao sudionici sustava civilne zaštite. Troškovi obnove ne predstavljaju troškove provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite i nisu predmet koji se uređuje ovim Zakonom.

Dijelu sudionika sustava ovim se Zakonom propisuje obveza financiranja civilne zaštite, međutim isključivo kao paušalna, bez konkretnih postotaka u odnosu na izvore plaćanja.

Na članak 71.

Utvrđuju se aktivnosti u sustavu civilne zaštite za koje se osiguravaju financijska sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Na članak 72.

Utvrđuju se aktivnosti u sustavu civilne zaštite za koje se osiguravaju financijska sredstva u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i mogućnost da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sufinanciraju sredstva za razvoj udruga građana koje su od značaja za sustav civilne zaštite.

Na članak 73.

Ovom odredbom predviđa se osnivanje izvanproračunskog fonda civilne zaštite radi osiguravanja financijskih sredstava za zaštitu i spašavanje i djelovanje operativnih snaga civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama na koji način bi se sredstva mogla prenositi iz jedne u druge fiskalne godine za istu namjenu (na državnoj i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave).

Ovaj fond osniva se na temelju posebnog zakona kojim bi se uredilo ustrojstvo, djelatnost, izvori

sredstva, namjena i način korištenja sredstava fonda.

Na članak 74.

Ovim člankom utvrđuje se pravo na naknadu stvarnih troškova operativnih snaga sustava civilne zaštite za sudjelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama te nadležno tijelo koje snosi troškove njihovog djelovanja.

Na članak 75.

Ovom odredbom utvrđuje se nadležnost Državne uprave za provođenje upravnog nadzora nad zakonitošću rada i postupanja sudionika civilne zaštite u provedbi ovoga Zakona i drugih propisa u području civilne zaštite.

Na članke 76. – 84.

Inspekcija se ustrojava u sastavu Državne uprave tako da poslove iz nadležnosti inspekcije civilne zaštite obavljaju inspektori civilne zaštite Državne uprave te drugi inspektori koji nadziru provođenje drugih posebnih propisa iz djelokruga Državne uprave (npr. Zakon o vatrogastvu, Zakon o kritičnim infrastrukturama) sukladno odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave i Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državne uprave (u sjedištu i izvan sjedišta u područnim jedinicama).

Ovim odredbama uređuje se postupak inspekcijskog nadzora, osobe koje podliježu nadzoru i predmet nadzora te obveze osoba koje podliježu nadzoru, vođenje zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru, vođenje očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama, mjere koje inspektor nalaže rješenjem u slučaju da tijekom obavljanja inspekcijskoga nadzora utvrdi nezakonitosti ili nepravilnosti. Propisuje se da protiv rješenja inspektora nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Na članak 85.

Propisuje se ovlast čelnik Državne uprave za donošenje upute i mišljenja o načinu obavljanja inspekcijskih nadzora radi ujednačenog i pravilnog postupanja u obavljaju inspekcijskih nadzora i učinkovitog djelovanja.

Na članke 86. i 87.

Propisuju se kazne za prekršaje općinskog načelnika, gradonačelnika i župana.

Na članke 88. i 89.

Propisuju se kazne za prekršaje pravne osoba i odgovorne osobe u pravnim osobama.

Na članke 90. i 91.

Propisuju se kazne za prekršaje fizičkih osoba.

Na članak 92.

Utvrđuje se rok od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona za donošenje provedbenih propisa iz ovoga Zakona.

Na članak 93.

Ovom odredbom utvrđuju se dokumenti i propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju koji ostaju na snazi do donošenja propisa za provedbu ovoga Zakona, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Na članak 94.

Propisuje se ovlast čelnika Državne uprave da organizira drugačiji raspored rada i radnog vremena i mjesto rada državnih službenika i namještenika Državne uprave u slučaju pripravnosti zbog mogućeg nastupanja katastrofe ili u slučaju proglašenja katastrofe te njihovo izuzimanje od primjene odredbi općih propisa o radu o ograničenju prekovremenog rada u slučaju velike nesreće i katastrofe.

Na članak 95.

Utvrđuje se obveza operativnim snagama sustava civilne zaštite da u roku od šest mjeseci dostave podatke o svojim operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i izradu operativnih planova za izvršavanje zadaća u sustavu civilne zaštite.

Na članak 96.

Ovom odredbom uređuje se preuzimanje poslova upravljanja i korištenja javnih skloništa na području jedinica lokalne samouprave.

Na članak 97.

Temeljem ove odredbe jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su donijeti procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu pravilnika kojim se propisuju nositelji, sadržaj i postupak izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te način informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja.

Procjene ugroženosti i planovi zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave doneseni na temelju Zakona o zaštiti spašavanju ostaju na snazi do donošenja procjena i planova iz stavka 1. ovoga članka.

Na članak 98.

Ovom odredbom utvrđuju se propisi koji prestaju važiti stupanjem na snagu ovoga Zakona.

Na članak 99.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestale bi važiti odredbe čl. 12. 13. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i

namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu („Narodne novine“, broj 33/02, 92/10 i 73/12 – Zakon obrani) s obzirom da na drugačiji način od odredbe članka 63. ovoga Zakona uređuju postupak sudjelovanja pripadnika civilne zaštite u međunarodnim aktivnostima.

Na članak 100.

Propisuje se prestanak važenja Zakona o zaštiti i spašavanju (Narodne novine, br. 174/2004, 79/2007, 38/2009 i 127/2010).

Na članak 101.

Propisuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Svi sudionici sustava civilne zaštite kojima su odredbama ovog Zakona utvrđene obveze za ustrojavanje i operativno djelovanje sustava civilne zaštite, osobito kapaciteti središnje države s naglaskom na Vladu Republike Hrvatske, tijela državne uprave i druga državna tijela koja su korisnici Državnog proračuna Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugi kapaciteti decentralizirane države te operativne snage sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja, raspolažu financijskim sredstvima kojim pokrivaju troškove provođenja obveza iz zakonom ili osnivačkim aktima utvrđenih područja nadležnosti. Većina tih sredstava planirana je i namijenjena za financiranje redovnog svakodnevnog rada ili troškova tzv. hladnog pogona.

Dijelu sudionika sustava ovim se Zakonom propisuje obveza financiranja civilne zaštite, međutim isključivo kao paušalna, bez konkretnih postotaka u odnosu na izvore plaćanja.

Kada se radi o sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske, središnja tijela državne uprave planiraju sredstva za djelovanje njihovih kapaciteta u aktivnostima zaštite i spašavanja u okviru obavljanja poslova iz njihovog djelokruga.

Državna uprava u pravilu planira i osigurava sredstva za podmirivanje troškova operativnog djelovanja vlastitih operativnih sposobnosti, dok se sredstva za pokrivanje troškova djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite (po nalogu ravnatelja ili Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske) planiraju u simboličnim iznosima i to samo iz razloga što, obzirom na objektivna fiskalna ograničenja, kronično nedostaje sredstva koja bi se obzirom na druge potrebe mogla planirati za tu namjenu.

Sredstva proračuna lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava osiguravaju se također u manjim, uglavnom nedostatnim iznosima, jer sve jedinice lokalne samouprave niti ne planiraju sredstva namijenjena za financiranje razvoja civilne zaštite.

Pravne osobe koje po nalogu nadležnog stožera civilne zaštite vlastitim kapacitetima sudjeluju u provođenju mjera i aktivnosti spašavanja u velikim nesrećama i katastrofama koriste vlastita sredstva i po okončanju aktivnosti podnose zahtjev za refundiranje troškova, sukladno važećim propisima.

Udruge (Hrvatska vatrogasna zajednica, Hrvatske gorska služba spašavanja i Hrvatski Crveni križ) raspolažu sa sredstvima namijenjenim podmirivanju troškova za redovne operativne intervencije iz njihove nadležnosti. Međutim, tim sredstvima ne mogu podmirivati troškove dodatnih aktivnosti u velikim nesrećama i katastrofama kada sudjeluju kao operativne snage sustava civilne zaštite.

Identičan slučaj je i sa pravnim osobama iz javnog sektora, Zavodom za hitnu medicinu, ostalim zavodima i agencijama, visokoškolskim ustanovama i drugim kapacitetima koji redovnim sredstvima nisu u mogućnosti podmirivati troškove nastale zbog operativnog djelovanja na koja su pozvani kao sudionici sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Te troškove podmiruju Državna uprava, Vlada Republike Hrvatske iz sredstava proračunske pričuve ili lokalne i područne samouprave iz njihovih sredstava proračunske pričuve.

Poplave nastale u 2014. godini pokazale su kako postojeći izvori financiranja nisu bili dostatni za plaćanje svih nastalih troškova pa je Vlada Republike Hrvatske morala osigurati dodatna sredstva za podmirivanje troškova djelovanja operativnih snaga civilne zaštite, Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije.

Na temelju ovih pokazatelja, ovim Konačnim prijedlogom zakona predviđa se osnivanje izvanproračuskog fonda za plaćanje troškova djelovanja operativnih snaga civilne zaštite iz kojeg bi se sredstva mogla prenositi iz jedne u druge fiskalne godine za istu namjenu (na državnoj i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave).

Građanima se, kao sudionicima sustava civilne zaštite ovim Konačnim prijedlogom zakona ne propisuju financijske obveze, ali kao fizičke osobe koje su po pozivu nadležnih osoba ili tijela angažirane u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite, imaju ista materijalna prava kao i pripadnici postrojbi civilne zaštite. Također bi u izvršavanju zadaća po nalogu državnog službenika s posebnim ovlastima i odgovornostima za privremeno oduzimanje radnog stroja ili stavljanja na raspolaganje stambenih kapaciteta za zbrinjavanje evakuiranih stanovnika imali pravo na naknadu troškova koji predstavljaju trošak Republike Hrvatske.

Bitno je napomenuti da veliki troškovi obnove ne predstavljaju troškove provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite i ne uređuju se ovim Zakonom.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na sjednici 13. ožujka 2015. godine donio Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o sustavu civilne zaštite te se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućuju predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio u prvom čitanju u Hrvatskom saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike s obzirom na uvažavanje i prihvaćanje prijedloga i mišljenja Odbora za zakonodavstvo, Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, zastupnika Hrvatskog sabora, a nastale su i izmjene učinjene od strane predlagatelja Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za zakonodavstvo

- Nije imao primjedbi ustavnopravne naravi te je predložio da se prigodom utvrđivanja teksta Konačnog prijedloga nomotehnički doradi izričaj. Stoga je predlagatelj, radi jasnoće u Konačnom prijedlogu zakona o sustavu civilne zaštite dodao novi članak 6. u kojem se uvodno opisuje djelovanje sustava civilne zaštite kroz tri faze, i to: kroz fazu redovnog djelovanja sudionika i operativnih snaga (preventivne i planske aktivnosti sudionika i operativnih snaga civilne zaštite), kroz fazu djelovanja operativnih snaga koje se nastavlja na djelovanje žurnih službi i redovnih snaga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kada one svojim sposobnostima nisu u mogućnosti spriječiti nastanak i/ili razvoj velike nesreće i katastrofe, te kroz fazu djelovanja uz međunarodnu pomoć u slučaju kada velika nesreća i/ili katastrofa nadilazi sposobnosti svih sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite Republika Hrvatska.
- Izvršene su izmjene i dopune članka 6. (sada članak 7.) dodavanjem novih stavaka 1. do 3., u kojem su dodatno uređena dva nova načela sustava civilne zaštite i to opća načela utemeljena na Ženevskim konvencijama: načelo humanosti i načelo zabrane diskriminacije, pored već navedenih načela operativnog djelovanja (sada uređenih stavcima 4. – 7.).

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

- Predložio je dodatno urediti pitanje informiranja javnosti na način da ono bude pravovremeno i dostupno u mjestima ugroženih osoba u vidu informacija o pravima koje imaju te o vrstama pomoći koja se pruža, prije svega o besplatnoj pravnoj pomoći. Predlagatelj je uredio članak 67. kojim se propisuje da informiranje javnosti mora biti pravovremeno i svima dostupno.
- U raspravi je podržano osnivanje Fonda civilne zaštite te je ocijenjeno da bi takav Fond mogao pridonijeti izgradnji ujednačenog i kvalitetnog sustava civilne zaštite. Međutim, istaknuto je da osnivanje Fonda treba biti obveza, a ne samo mogućnost te da i dalje ostaje otvoreno pitanje iz kojih će se izvora financirati.
Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog te je izmijenjen članak 73. Posebnim zakonom uredit će se ustrojstvo, djelatnost, izvori sredstava, namjena i način korištenja sredstava fonda, kao i druga pitanja u svezi s ostvarivanjem djelatnosti fonda.
- Kada je u pitanju zaštita i promocija ljudskih prava u uvjetima katastrofa i velikih nesreća, posebno je naglašena važnost uređivanja ovog područja i kroz odredbe predloženog Zakona. S tim u vezi predloženo je da se kao jedno od načela na kojima se temelji civilna zaštita uvede i načelo poštivanja ljudskih prava te da se uvede i cijela anti-diskriminacijska odredba, odnosno da se potrebna pomoć u sustavu civilne zaštite pruža svima kojima je potrebna, neovisno o rasi ili etničkoj pripadnosti ili boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.
Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog dopune članka 6. (sada članak 7. stavak 3. Konačnog prijedloga zakona).
Također je predloženo da se ova odredba proširi i na sve osobe neovisno o državljanstvu budući da se na pogođenom području mogu naći i državljani drugih država.

- Isto tako, potrebno je dodatno urediti odredbu članka 42. kojom se definiraju obveznici civilne zaštite na način da ona ne obuhvaća samo hrvatske državljane od navršenih 18 do 65 godina života koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite jedinice lokalne samouprave, već i osobe bez državljanstva s reguliranim statusom u Republici Hrvatskoj (osobe koje imaju reguliran stalni ili privremeni boravak, azilante s odobrenim azilom i osobe pod supsidijarnom zaštitom). Predloženo je također da u obveznike civilne zaštite budu uključeni i svi državljani Europske unije koji imaju boravište u Republici Hrvatskoj te da im budu dostupna sva mjesta osim onih u kojima se vrši suverena vlast države, kao što je to slučaj i u drugim članicama EU.

Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog te je prema predloženom dopunio stavak 1. članka 44. Konačnog prijedloga zakona.

- Osim predviđenih iznimki u članak 42. stavku 2. koji utvrđuje koje osobe ne bi trebale biti obveznici civilne zaštite, Odbor je predložio da bi trebalo dodati i osobe koje brinu o osobama s invaliditetom, starijim osobama ili o odraslom članu obitelji koji nije sposoban brinuti se za sebe, a žive u istom kućanstvu, osobe s invaliditetom i osobe trajno nesposobne za rad. Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog (sada članak 44. stavak 2. podstavak 2.).

- Predloženo je i da se na neki način uredi i privremena nesposobnost za rad, odnosno da se uvede mogućnost privremenog oslobođanja od obveze civilne zaštite, u slučajevima kad se zbog opravdanih okolnosti, primjerice uslijed bolesti, obveznici civilne zaštite ne mogu odazvati na poziv.

Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog na način da je u članku 45. stavku 3. (ranije članak 43.) omogućio obvezniku civilne zaštite da u slučaju spriječenosti opravda svoj izostanak u roku od 24 sata od primitka poziva.

- Predloženo je da se dorade i prekršajne odredbe kako bi se ujednačila težina prekršaja s visinom predviđene novčane kazne za izvršna tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i za pravne osobe.

Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog te je ujednačio i povećao visinu prekršajne kazne te dodatno novim odredbama propisao kazne za prekršaj prema težini prekršaja (ranije članci 86, 87. i 88., sada članci 86. do 91.).

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost

- U Prijedlogu zakona je predviđeno da će znak civilne zaštite biti međunarodni znak civilne zaštite te je iznijeta primjedba da bi uz njega trebalo biti i nacionalno obilježje kako bi se u zajedničkim akcijama u kojima sudjeluje više zemalja moglo razlikovati kojoj zemlji pripada pojedini pripadnik civilne zaštite.

Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog tako da raniji članak 59. stavak 2., sada članak 60. stavak 3. Propisuje da pripadnici postrojbi, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici na odori i radnoj odjeći nose znak civilne zaštite, oznaku zastave Republike Hrvatske i oznake dužnosti i specijalnosti, sukladno odredbama pravilnika iz stavka 2. ovoga članka.

- Vezano za obrazovanje i osposobljavanje pripadnika civilne zaštite ukazano je da nema potrebe za centralizacijom obrazovanja i osposobljavanje redovnih snaga civilne zaštite kako je to predviđeno u članku 11. Prijedloga zakona jer su redovne snage već prošle obuku (npr. vatrogasci) i nije ih potrebno dodatno obrazovati i osposobljavati. Stoga je dopunjen članak

64. kojim se propisuje da se osposobljavanje u sustavu civilne zaštite provodi formalnim i neformalnim obrazovanjem, informativnim i promidžbenim aktivnostima, uvježbavanjem, treninzima i vježbama, na savjetovanjima, radionicama i tečajevima. Operativne snage sustava civilne zaštite provode osposobljavanje svojih pripadnika temeljem ovlasti iz posebnih propisa iz njihovog djelokruga.

- Istaknuto je da je potrebno provoditi osposobljavanje stožera civilne zaštite, kako je navedeno u članku 23. posebno kako bi ih se osposobilo za upravljanje sustavom.
- Vezano za članak 20. stavak 3. Prijedloga zakona ukazano je da rukovođenje kada se proglašava katastrofa mora preuzeti predsjednik Vlade RH, a da isto treba vrijediti i za čelnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te riječ „može“ treba zamijeniti riječju „mora“. Naime, prilikom velikih katastrofa potrebno je donošenje hitnih odluka, a u praksi se pokazalo da takve odluke mogu donositi čelnici izvršnih tijela.

Predlagatelj je prihvatio navedeni prijedlog tako da članak 20. stavak 3., sada članak 22. stavak 3., sukladno kojem u katastrofama rukovođenje radom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske preuzima predsjednik Vlade Republike Hrvatske ili po ovlaštenju predsjednika Vlade Republike Hrvatske, član Vlade ili načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

- Također, sukladno članku 23. stavku 2. i članku 24. stavku 2. Konačnog prijedloga zakona, radom stožera civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave rukovodi načelnik stožera, a kada se proglašava velika nesreća rukovođenje preuzima izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- U pogledu financiranja sustava civilne zaštite ukazano je da na preopćenitu formulaciju članka 14. stavak 1. Prijedloga zakona iz kojeg nije jasno što će financirati jedinice lokalne samouprave te je li to neka nova financijska obveza.

Predlagatelj smatra da nema novih obveza, jer i do sada nije bilo, a zakonom je predviđena i mogućnost udruživanja jedinica lokalne samouprave, što bi trebalo smanjiti troškove ovih jedinica.

- Vezano za članak 15. stavak 5. Prijedloga zakona (sada članak 17. stavak 6.) koji se odnosi na osposobljavanje čelnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave postavljeno je pitanje što to znači u smislu vrste obuke, njezinog trajanja te na čiju inicijativu se ona provodi.

Predlagatelj navodi da je osposobljavanje informativnog i savjetodavnog karaktera u trajanju od nekoliko dana, a provodi ga Državna uprava sukladno programu osposobljavanja koji donosi čelnik Državne uprave.

- Posebno je postavljeno pitanje vezano za članak 73. Prijedloga zakona tko će puniti Fond civilne zaštite kao izvanproračunski fond te da li to predstavlja dodatne financijske obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Predlagatelj je dopunom ovog članka, u članku 73. stavku 3. Konačnog prijedloga zakona propisao da će se posebnim zakonom o osnivanju izvanproračunskog fonda urediti ustrojstvo, djelatnost, izvori sredstava, namjena i način korištenja sredstava fonda, kao i druga pitanja u svezi s ostvarivanjem djelatnosti fonda.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu

- U raspravi članova Odbora istaknuta je potreba donošenja zakona kojim će urediti sustav civilne zaštite u Republici Hrvatskoj jer predstavlja bitan faktor zaštite građana od mogućih nesreća i katastrofa. Postavljeno je pitanje izrade planova procjene rizika i rok do kada ti planovi trebaju biti doneseni za sve jedinice lokalne samouprave.

Predlagatelj je prihvatio prijedlog te je novom prijelaznom odredbom u članku 97. propisano da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne donijeti procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 49. stavka 2. ovog Zakona. Također je propisano da procjene ugroženosti i planovi zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave doneseni na temelju Zakona o zaštiti spašavanju ostaju na snazi do donošenja novih procjena i planova.

- Odbor je naveo da je u Prijedlogu zakona predviđeno da će znak civilne zaštite biti međunarodni znak civilne zaštite te je iznijeta primjedba da bi uz njega trebalo biti i nacionalno obilježje kako bi se u zajedničkim akcijama u kojima sudjeluje više zemalja moglo razlikovati kojoj zemlji pripada pojedini pripadnik civilne zaštite.

S navedenom primjedbom suglasan je predlagatelj. Znak civilne zaštite Republike Hrvatske je međunarodni znak civilne zaštite propisan Dopunskim protokolima uz Ženevske konvencije. Odredbom članka 66. navedenog Dopunskog protokola propisano je: “svaka strana u sukobu nastojati će usvojiti i primjenjivati metode i postupke koji će omogućiti prepoznavanje civilnih skloništa i osoblja, zgrada i materijala civilne zaštite, koji nose međunarodni znak prepoznavanja civilne zaštite.“. Stoga se člankom 60. stavkom 2. Konačnog prijedloga zakona propisuje da pripadnici postrojbi, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici na odori i radnoj odjeći nose znak civilne zaštite, oznaku zastave Republike Hrvatske i oznake dužnosti i specijalnosti, sukladno odredbama pravilnika o odori koji donosi čelnik Državne uprave.

Nadalje navodimo izmjene učinjene od strane predlagatelja Konačnog prijedloga zakona.

- Sudjelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije definirano je člankom 15. kojim se uređuje da u slučaju velike nesreće i/ili katastrofe, kada sposobnosti i resursi operativnih snaga sustava civilne zaštite nisu dovoljni, na prijedlog Državne uprave, u skladu s posebnim propisima, aktiviraju se Oružane snage Republike Hrvatske i policija.
- Uspostavljanje i vođenje sustava registracije stradalih osoba propisuje se u sljedećim odredbama:
 - članak 17. stavak 3. podstavak 11. prema kojem izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave uspostavlja sustav vođenja evidencije stradalih osoba u velikim nesrećama i katastrofama.
 - članak 43. stavak 3. sukladno kojem osoba koja je u slučaju velike nesreće i katastrofe nastradala ima obvezu prijaviti se nadležnom tijelu jedinice lokalne samouprave koje vodi evidenciju stradalih osoba, radi ostvarivanja prava na pomoć (materijalnu, financijsku, privremeni smještaj, organiziranu prehranu i slično).
- Definiranje postrojbi civilne zaštite izvršeno je u članku 33. stavku 1. tako da se za sudjelovanje u mjerama i aktivnostima u sustavu civilne zaštite, sukladno procjeni rizika, mogu osnovati sljedeće postrojbe civilne zaštite:

- postrojbe civilne zaštite opće namjene osnivaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najniže razine spremnosti namijenjene obavljanju jednostavnih zadaća u velikim nesrećama na području njihove nadležnosti
 - specijalističke postrojbe civilne zaštite osnivaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za obavljanje specifičnih specijalističkih zadaća po svakoj pojedinoj mjeri civilne zaštite
 - državna intervencijska postrojba civilne zaštite osniva se kao operativni kapacitet za djelovanje na području Republike Hrvatske i u međunarodnim aktivnostima, a sastoji se od profesionalnog i pričuvnog dijela.
- U članku 55. stavak 1. dodaje se novi podstavak 6. koji se odnosi na ovlast službenika Državne uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima da može izdati nalog za gradnju građevine bez građevinske dozvole te kasnije njeno uklanjanje ili ishođenje građevinske dozvole za tu građevinu, sukladno posebnom propisu.
- Novim člankom 75. uređuje se upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i drugih propisa u području civilne zaštite koji provodi Državna uprava nad zakonitošću rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO I RAZLOZI ZBOG KOJIH NISU PRIHVAĆENI

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost

Postavljeno je pitanje svrhe donošenja pravilnika o zemljopisno obavijesnom sustavu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, odnosno stvaranja novog sustava obzirom da postoji GIS sustav kojim se koriste tijela nadležna za vođenje poslova prostornog uređenja. Obzirom da će se u taj sustav ugraditi i klasificirani podaci, potrebno je pravilnikom urediti postupanje s podacima iz zemljopisno obavijesnog sustava.

Predlagatelj navodi da se ne stvara paralelni sustav jer se ne radi o istim podacima, jer se na GIS sustav nadograđuju dodatni podaci nužni za učinkovito funkcioniranje sustava civilne zaštite. Stoga je dopunjen naziv predmetnog pravilnika tako da označava način korištenja podataka ZEOS-a u Državnoj upravi (članak 62. stavak 4.).

U raspravi je istaknuto da nije dobro da je središnje tijelo državne uprave za poslove civilne zaštite ujedno upravno, operativno i inspekcijsko tijelo, jer to podrazumijeva da tijelo koje daje naloge ujedno i tijelo koje vrši nadzor i izriče kazne. Izneseno je stajalište da bi se te funkcije trebale razdvojiti jer je sa stajališta sigurnosti logično da inspekcijsko tijelo bude izvan upravnog tijela.

Predlagatelj navodi da u Republici Hrvatskoj djeluju inspekcije ustrojene prema propisima o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, te ureda državne uprave u županijama. Stoga, predlagatelj smatra da nema osnove za prijedlog da se inspekcija za civilnu zaštitu izdvoji iz središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

U članku 18. Prijedloga zakona (sada članak 20. stavak 1. i članak 28.), a koji propisuje koje su operativne snage u sustavu civilne zaštite nije navedena Hrvatska vatrogasna zajednica, već operativne snage vatrogastva.

Predlagatelj smatra da HVZ nije operativna snaga vatrogastva, a ni sustava civilne zaštite jer nije postrojba u smislu odredbi članka 2. stavka 2. Zakona o vatrogastvu i nema vlastitih postrojbi vatrogastva, odnosno snaga koje bi ona osnovala, financirala i opremala, te kojima bi zapovijedala (ne postoji zapovjednik HVZ). U nju su udružene županijske vatrogasne zajednice koje također nisu (i nemaju) operativnu postrojbu. Prema odredbama Zakona o vatrogastvu, HVZ ne zapovijeda niti koordinira rad vatrogasnim postrojbama na vatrogasnim intervencijama. Djelokrug rada HVZ-a propisan je odredbom članka 18. stavka 1. Zakona o vatrogastvu, iz kojeg razvidno je da HVZ nije operativna snaga vatrogastva kako u operativnom tako i u zapovjednom smislu, već promiče interese vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske i predstavlja hrvatsko vatrogastvo u međunarodnim vatrogasnim organizacijama. Nadležno tijelo HVZ-a u obavljanju vatrogasnih intervencija ima javne ovlasti. Za razliku od vatrogasnih zajednica, JVP-i i postrojbe DVD-a su operativne snage vatrogastva, a samim tim i operativne snage CZ, jer su temeljem planova ZOP i CZ i po osnovu financiranja, sukladno odredbama Ustava, u funkciji protupožarne zaštite i civilne zaštite JLS. JVP i DVD se udružuju u vatrogasne zajednice radi zadovoljavanja vlastitih potreba i ostvarivanja zajedničkih ciljeva.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

U raspravi Odbora predloženo je da bi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite trebalo voditi i jedinstvenu bazu podataka ugroženih osoba, uz vođenje osobnih kartona kako bi se evidentirale njihove osnovne životne potrebe i pružena pomoć. Predloženi zakon ne utvrđuje ni koje će tijelo definirati jedinstvene, transparentne i svima dostupne kriterije i načine distribucije humanitarne pomoći, status korisnika pomoći te vrijeme do kada će se nastaviti s njenim pružanjem, a o čemu bi, na načelu suradnje, trebala odlučivati najvažnija tijela državne uprave, odnosno sama Vlada.

Predlagatelj smatra da Zakon o sustavu civilne zaštite uređuje prevenciju, pripravnosti i reagiranje kod velikih nesreća i katastrofa kroz propisivanje prava i obveza sudionicima i operativnim snagama unutar sustava civilne zaštite. Predmetni Zakon nema namjeru preuzimati odgovornosti i nadležnosti pojedinim subjektima koje su propisane drugim zakonima. Područje humanitarne pomoći uređeno je Zakonom o humanitarnoj pomoći i u nadležnosti je drugih tijela te se ne može izravno staviti u nadležnost predlagatelju Zakona o sustavu civilne zaštite niti ugraditi u područje odredbi predmetnog Zakona.

Isto tako, Odbor smatra da bi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite trebalo osiguravati ujednačenu kvalitetu i funkcioniranje sustava civilne zaštite na čitavom prostoru Republike Hrvatske.

Predlagatelj navodi da je civilna zaštita ustavna kategorija i odgovornost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te Republike Hrvatske. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i država izdvajaju za civilnu zaštitu prema mogućnostima sukladno procjeni ugroženosti od prirodnih i antropogenih rizika i prijetnji. Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite u uvjetima raspoloživih mogućnosti, ljudskih resursa i dostupnih financijskih okvira potpuno besplatno, prema svim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, osigurava edukaciju i osposobljavanje postrojbi civilne zaštite, stožera zaštite i spašavanja, zapovjedništava civilne zaštite, organizira i provodi vježbe zaštite i spašavanja, savjetuje sve sudionike sustava civilne zaštite te sudjeluje u radu stožera zaštite i spašavanja i zapovjedništava civilne zaštite u svim fazama prevencije, pripravnosti i reagiranja. Stoga, premda središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite čini puno toga za ujednačavanje kvalitete i funkcioniranja sustava civilne zaštite na čitavom prostoru Republike Hrvatske, zbog neodređenosti predložene odredbe predlagatelj Zakona ne može prihvatiti ovako

široko postavljen prijedlog odredbe.

Odbor je skrenuo pozornost da jedinice lokalne samouprave preuzimaju poslove upravljanja i održavanja javnih skloništa pa je i to područje potrebno definirati, precizirati potrebne standarde postojećih skloništa i mogućnost osnivanja novih.

Predlagatelj nije prihvatio ovaj prijedlog i daje sljedeće obrazloženje.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje od listopada 2011. godine investitorima ne uvjetuje obvezu izgradnje skloništa. Temeljni razlog je što Zakon o policiji (Narodne novine, br. 34/2011) nije preuzeo odredbe 24. b do 24. ž iz Zakona o unutarnjim poslovima (izmjene i dopune Zakona, Narodne novine br. 78/1994) i svim naknadnim propisima na području unutarnjih poslova kojima je bila normirana obveza izgradnje i održavanja skloništa. U tom smislu se Konačnim prijedlogom zakona ne uređuje gradnja i održavanje skloništa i ne propisuje način preuzimanja prava vlasništva, sukladno tome niti održavanje i upravljanje nad kućnim i blokovskim skloništima. Ta pitanja riješena su Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14). Odredbama Konačnog prijedloga zakona isključivo se uređuje upravljanje i održavanje javnih skloništa (ne i vlasništvo) koje na svojim područjima trebaju preuzeti jedinice lokalne samouprave, a iz razloga što odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima pitanja vlasništva, održavanja i upravljanja nad javnim skloništima nisu normativno riješeni. Stoga se jedinicama lokalne samouprave ti poslovi propisuju kao pravnim sljednicima zakonskih obveznika iz odredbi članka 24.š Zakona o unutarnjim poslovima koje su bile na snazi do stupanja na snagu Zakona o policiji (2011. godine), a koje su glasile "Općine, gradovi i Grad Zagreb osiguravaju sredstva za gradnju javnih skloništa, njihovo održavanje i opremanje postojećih", odnosno stoga što se te obveze ne mogu utvrditi nekom drugom nositelju bez prethodnog rješavanja prava vlasništva na tim građevinama. Napominjemo da se radi o obvezama upravljanja i održavanja deset javnih skloništa u Republici Hrvatskoj.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu

Izraženo je i stajalište da je nejasno tko formira specijalističke i intervencijske postrojbe te tko ih financira. Temeljem važećeg Zakona o zaštiti i spašavanju, jedinice lokalne samouprave moraju osnovati specijalističke postrojbe predviđene u Zakonu neovisno o tome jesu li iste potrebne jedinici lokalne samouprave ili ne. Po ovom konačnom prijedlogu zakona jedinice lokalne samouprave bi bile u mogućnosti (ako već postoje kapaciteti za neke rizike) koristiti postojeće kapacitete, a ne osnivati nove (npr.: vatrogasne postrojbe, Hrvatska gorska služba spašavanja).

Predlagatelj smatra da se (prema članku 33. Konačnog prijedloga zakona) postrojbe civilne zaštite osnivaju sukladno procjeni rizika svake razine, a Vlada Republike Hrvatske će donijeti uredbu kojom će urediti sastav i strukturu postrojbi civilne zaštite, dok će materijalni i osobni ustroj postrojbi civilne zaštite propisati pravilnikom čelnik Državne uprave. Jedinice lokalne samouprave nisu u obvezi osnovati postrojbe civilne zaštite u slučaju kada su kapaciteti drugih operativnih snaga civilne zaštite dovoljni za otklanjanje nastalih posljedica velikih rizika. To se utvrđuje postupkom procjenjivanja posljedica i spremnosti vlastitih kapaciteta za njihovo otklanjanje (sada je to procjena ugroženosti, a stupanjem na snagu ovog zakona procjena rizika).

Ostale primjedbe – saborska rasprava

Zastupnik univ. spec. Ante Babić dao je primjedbu da su u ovom zakonu jedinice lokalne samouprave dužne organizirati javna skloništa na svom području, kako i na koji način osigurati sredstva za javna skloništa što neće biti moguće i zakon neće biti provediv, što je još jedan namet

za te jedinice.

Zastupnik Ante Sanader dao je sljedeće primjedbe koje je predlagatelj obrazložio u tekstu kojim obrazlaže primjedbe gore navedenih odbora:

- članak 18. „potrebno je navesti kao operativne snage i Hrvatsku vatrogasnu zajednicu, u operativne snage ZIS nije ubrojena HVZ kao krovna organizacija hrvatskog vatrogastva, a navode se operativne snage vatrogastva, Hrvatski crveni križ, Hrvatska gorska služba spašavanja“ – primjedba nije prihvaćena
- članak 18. – „ne mogu vatrogasna zapovjedništva bit operativne snage vatrogastva koje ulaze u operativne snage civilne zaštite“ – primjedba je prihvaćena
- članci 20. i 21. – „Da li je gradonačelnik čelnik u kriznim situacijama? Čelnik treba donositi odluke, potrebna je stručnost, preformulirati ove članke „može“ u „mora“; operativni dio apsolutno treba biti u nadležnosti načelnika stožera civilne zaštite.“ – prihvaćena primjedba.

Primjedba zastupnika Milorada Batinića da u prijelaznim i završnim odredbama treba navesti do kada ostaju na snazi planovi jedinica lokalne samouprave i u kojem roku ih je potrebno uskladiti je usvojena (novi članak 98. Konačnog prijedloga zakona).

Prihvaćene su sljedeće primjedbe zastupnika prof. dr. sc. Miroslava Tuđmana u svezi osnivanja izvanproračunskog fonda za plaćanje troškova djelovanja operativnih snaga civilne zaštite; u svezi znaka civilne zaštite tako da hrvatske postrojbe imaju prepoznatljive nacionalne oznake; u svezi donošenja programa u obrazovnom sustavu te u svezi temeljne edukacije pripadnika operativnih snaga u vatrogastvu, Hrvatskom crvenom križu i Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja koju bi trebali provoditi oni sami.

Sljedeće primjedbe zastupnika prof. dr. sc. Miroslava Tuđmana nisu prihvaćene, a već su obrazložene u tekstu u svezi primjedbi odbora:

- primjedba da je inspekcijski nadzor disfunkcionalan jer je Državna uprava istovremeno upravno, operativno i inspekcijsko tijelo
- primjedba na članak. 61. u svezi ZEOS-a i stvaranja novog paralelnog sustava stoga što nemamo nacionalnu informacijsku strategiju pa se ne vidi kako se ti sustavi mogu prožimati i zajednički koristiti jer već imamo geografski informacijski sustav.

Primjedba zastupnice Ljiljana Cvjetović da su zanemareni ostali brojevi žurnih službi te da je u čl. 39. potrebno dodati brojeve 192, 193, 194 i 195, nije prihvaćena.

Predlagatelj obrazlaže da se putem jedinstvenog europskog broja za hitne službe 112 primaju sve vrste žurnih poziva, prosljeđuju informacije nadležnim službama, komunikacijski koordinira njihovo međusobno djelovanje i objedinjuju povratne informacije o provedenim aktivnostima.